

Spillemyndigheden

ÅRSBERETNING

2016

Udgivet af
Spillemyndigheden
Englandsgade 25, 6. sal
5000 Odense C
www.spillemyndigheden.dk

Marts 2017
ISBN 978-87-93417-35-9
Tryk: Rosendahls a/s
Grafik: Kanada.dk

INDHOLD

- 4 Året der gik - lederinterview
- 10 Om Spillemyndigheden
- 12 Spillemyndighedens værdigrundlag
- 13 Spillemyndigheden "ud af huset"
- 16 **Fokusområder**
- 18 Matchfixing
- 19 Hvidvask og terrorfinansiering
- 22 Markedsføring
- 25 Internationalt samarbejde
- 27 Ansvarligt spil
- 32 **Spilområder**
- 34 Året i tal
- 48 Almennyttige lotterier
- 49 Lotterier
- 52 Landbaserede kasinoer
- 55 Offentlige pokerturneringer
- 56 Spilleautomater
- 60 Væddemål og onlinekasino

ÅRET DER GIK - LEDERINTERVIEW

2016 var et travlt år for Spillemyndigheden. Vi mødte ledelsen til en snak om, hvad der var på programmet, og et kig ind i 2017.

Fokus på kerneområderne

For direktør Birgitte Sand var 2016 et år med fokus på kerneområderne. – Spillemyndighedens opgave er at passe på spillerne, sikre at de er velinformerede, og at spil i Danmark foregår på en fair måde. Jeg synes bestemt, at vi også i 2016 har været gode til at bevare det høje niveau i vores opgaveløsning for at sikre et fair, velreguleret spilmarked. Vi arbejder med et spændende område, hvor det er nemt at engagere sig, og jeg synes, det kan mærkes i den måde, opgaverne bliver løst på, siger Birgitte Sand og fortsætter: - Jeg glæder mig over, at spilmarkedet i Danmark stadig er attraktivt for lovlige udbydere. Det giver en sund stabilitet og levner ringe plads til ulovligt udbud. Det er også meget vigtigt at påskønne, at vores dialogbaserede tilgang har fastholdt et godt samarbejde med udbydere og vores mange øvrige interessenter.

Matchfixing og hvidvask på programmet

Udover kerneopgaverne fyldte emner som matchfixing og hvidvask meget. Fx er Spillemyndigheden og Anti Doping Danmark blevet enige om indholdet i en samarbejdsaftale for at sikre bekæmpelse af matchfixing. Vi deltager også i det bredere, formaliserede samarbejde i den nationale platform for koordinering og samarbejde om bekæmpelse af manipulation i idrætskonkurrencer. Samarbejdet, som er i regi af Anti Doping Danmark, tæller blandt andet politiet og Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet (SØIK). Desuden deltog Spillemyndigheden i tre internationale projekter omkring matchfixing i 2016.

På hvidvask-området var en række medarbejdere meget involverede i en afrapportering til Financial Action Task Force (FATF) om Danmarks indsats mod hvidvask. Kontorchef for Tilladelseskontoret Richard Nørgaard var tilfreds med besøget fra FATF: - Det var en ressourcemæssig udfordring, men spændende og erfaringsrigt. Spillemyndigheden fik anerkendelse for vores måde at håndtere den risiko-baserede tilgang til området på.

Ny tilsynsform for kasinoer og natlukning af spillehaller

2016 var året, hvor en helt ny tilsynsform med de fysiske kasinoer så dagens lys. Benny Pedersen er funktionsleder for de medarbejdere, der fører løbende tilsyn med landbaserede kasinoer og spillehaller.

- Det har været en stor ændring af vores måde at arbejde på. I stedet for at være til stede i hele kasinoets åbningstid kommer medarbejderne fra Spillemyndigheden nu i kasinoerne ca. tre gange om måneden, udover de uanmeldte besøg. Vi fører blandt andet tilsyn med, at kasinoernes egenkontrolprogrammer fungerer, og jeg synes, at det er gået rigtig fornuftigt med omlægningen, siger Benny Pedersen.

Hvor der blev sparet på ressourcerne i forhold til fysisk kasinotilsyn, var det til gengæld ressourcekrævende, da der den 1. juli blev indført natlukning af spillehaller, der nu skal være lukkede mellem kl. 24.00 og 07.00. – Vi havde hurtigt mange medarbejdere ude at køre om natten for at sikre, at den nye ordning blev overholdt, fortæller Benny Pedersen. – En del overholdt ikke reglerne, så det vil fortsat være et fokusområde for os i 2017.

Nye spiltyper udfordrer

En af udfordringerne for Spillemyndighedens tilsyn er de mange nye spiltyper, der løbende dukker op på markedet: - Udviklingen på især onlinemarkedet med fx e-sport går stærkt, siger Birgitte Sand. Kontorchef for Tilsyn, Lars Bonne Christensen, der blandt andet har ansvaret for, at der føres løbende tilsyn med onlinespiludbydere, er enig: – Vi forsøger hele tiden at være up to date med de nye spiltyper, men det er altid en udfordring at fastlægge det bedste tilsynsgrundlag. Det kan være vanskeligt som myndighed at følge med i den teknologiske udvikling fra den anden side af bordet, men gennem erfaringsudveksling med internationale samarbejdspartnere som fx UK Gambling Commission synes jeg, at vi kommer langt, siger Lars Bonne Christensen.

Mange af de nye spiltyper som fx "skin betting" udfordrer den nuværende spillelovgivning. - Spilmarkedet er i stadig udvikling og det stiller naturligvis store krav til vores faglighed og indblik i spilprodukterne, siger Richard Nørgaard. - En del spil er heller ikke knyttet til kun én afviklingsmodel, men tilbydes på flere forskellige grænseflader overfor spillerne.

Han suppleres af Birgitte Sand: - Som myndighed på så livligt et område er det vigtigt at trække på viden hos industrien selv og udveksle modeller for regulering med andre spillemyndigheder. Samtidig skal vi huske på, at Spilleloven kun har været i anvendelse i godt fem år, så det skaber også et behov for justeringer efterhånden som erfaringer med loven melder sig.

16 udbydere fik fornyet deres tilladelser

Da spilmarkedet blev liberaliseret i 2012, fik 22 udbydere tilladelse til at udbyde onlinekasino og væddemål. Tilladelserne var gældende i fem år. De fleste af tilladelserne udløb derfor den 1. januar 2017, og arbejdet med fornyelse af tilladelser for en ny femårig periode fyldte derfor meget i 2016.

-Vi var ude i god tid og havde en grundig og smidig proces, fortæller Richard Nørgaard. – Det gjorde, at udbyderne søgte i god tid og alle, der søgte, fik deres tilladelser på plads inden årsskiftet. Det var især tilfredsstillende for os, at ingen af udbyderne måtte "lukke ned", mens de ventede på deres nye tilladelse. I stedet kunne de uden afbrydelse forsætte deres udbud i Danmark.

Internationalt samarbejde i højsædet

Spillemyndigheden har et mangefacetteret samarbejde på det internationale område. Udover deltagelse i konferencer som publikum og oplægsholdere er Spillemyndigheden både repræsenteret i en EU-ekspertgruppe på området og medlem af bestyrelser og arbejdsgrupper for spillemyndigheder på europæisk og globalt plan. Desuden er der et tæt og mangeårigt samarbejde med de nordiske spillemyndigheder.

- Det internationale samarbejde er vigtigt, understreger Birgitte Sand. - Spil er et inspirerende og spændende arbejdsområde, men det kan være svært at navigere i og være på forkant med, hvis vi ikke kigger op fra vores skriveborde. Mange spiludbydere er internationalt orienteret, og i det hele taget er mange af de virksomheder, der er involveret i spilindustrien ofte tilstede i en række lande. Derfor er der et klart behov for udsyn og samarbejde også internationalt, hvis vi skal fastholde vores faglige niveau og forstå det marked, vi hver dag navigerer i.

- Desuden er det i mine øjne meget vigtigt, at vi aktivt bidrager med vores gode erfaringer, hvis de på nogen måde kan understøtte lovgivning af spiludbud også i andre lande. Her er vores deltagelse i EU-ekspertgruppen vedrørende spil et godt eksempel. Danmark er langt fremme og kan byde ind med forslag og erfaringer inden for en række af de emner, der bliver drøftet i ekspertgruppen. Samtidig tager vi også ved lære af erfaringerne og overvejelserne fra andre EU-medlemslande. Vi deler også gerne vores erfaring med udmøntning af spillelovgivningen med lande uden for EU og Europa. Det sker ofte, at vi får lejlighed til at dele viden og metoder med spillemyndigheder langt væk fra Danmark som fx Australien, og det giver altid stof til eftertanke at lære om andre landes spillelovgivning og få deres reaktion på vores løsninger.

Birgitte Sand fremhæver også samarbejdet med de andre nordiske spillemyndigheder og bakkes op af den øvrige chefgruppe: - Jeg synes, at det nordiske samarbejde har meget at tilbyde, siger Richard Nørgaard og suppleres af Lars Bonne Christensen: - Det er tydeligt for mig, at fx det nordiske møde på medarbejderniveau, som vi var vært for i november, gav et stort udbytte for de deltagende medarbejdere som debatforum og i forhold til deres netværk med hinanden. Det er klart et værdifuldt forum, der

er værd at holde fast i, både fordi vores spillelovgivning på visse områder minder om hinanden og igen på andre områder slet ikke.

En mere synlig spillemyndighed

Som noget nyt i 2016 bevægede Spillemyndigheden sig ud på ukendt grund for at øge synligheden hos danskerne.

- Spillemyndigheden er myndighed for et område, som stort set alle danskere kender og har et forhold til. Derfor skal flest mulige danskere naturligvis også vide, at vi findes, og at der rent faktisk er en spillelovgivning og en myndighed, som skal gøre det trygt for danskerne at spille, siger Birgitte Sand.

- Vi lancerede midt på året app'en "MitSpil", blandt andet for at nå en yngre målgruppe, og i slutningen af 2016 havde vi så premiere på vores første TV-spot. Spottet var en slags reklame for vores selvudlukkelsesregister ROFUS, hvor vi med en humoristisk tilgang og den kendte komiker Simon Jul i rollen som dørmænd fortalte seerne om deres mulighed for at tage en pause fra deres spil. I lighed med foregående år lagde vi også kræfter i at være synlige både på Folkemødet på Bornholm og til Kulturnatten i København, begge dele en dejlig direkte måde at møde spillere eller deres omgangskreds på.

Fra København til Odense

Noget, der fyldte meget i Spillemyndigheden i 2016 var flytningen til Odense. Som et led i regeringens udflytningsplan for statslige arbejdspladser, blev hovedkontoret flyttet fra Havneholmen i København til Englandsgade ved havnen i Odense.

- Flytningen var en af vores helt store udfordringer, siger Birgitte Sand. - En fjerdedel af os, nemlig dem, der arbejder med landbaseret spil, er allerede placeret på forskellige lokationer i Danmark. Men ca. halvdelen af dem, der sad samlet på kontoret i København sagde op i kølvandet på meldingen om, at vi skulle flytte. Det betød selvfølgelig et tilsvarende vidensstab, ligesom det gjorde ondt at sige farvel til så mange kolleger på så kort tid.

Gode resultater i en turbulent tid

- Den store udskiftning er en faktor, som vi skal huske på, når vi ser på årets resultater. Ikke mindst i det lys vil jeg godt tillade mig at mene, at det er virkelig flot klaret, at vi trods den turbulente tid har opnået gedigne resultater i 2016! Det er en stor mundfuld at gabe over egne opgaver og samtidig skulle tage imod og oplære så mange nye kolleger. Men vi havde heldigvis et solidt fundament, en på mange måder velfungerende spillelovgivning og en række indarbejdede og veldokumenterede forretningsgange, og jeg synes godt, vi kan være stolte over, at vi med fælles hjælp og et flot engagement kom sikkert i mål med årets opgaver.

Også Richard Nørgaard fremhæver, at det faglige niveau på mange måder er bibeholdt. – Jeg er imponeret over, at der ikke har været længere sagsbehandlingstid på ansøgninger om tilladelser. 20 ud af 29 medarbejdere i Tilladelseskontoret blev skiftet ud med nye i 2016, og alligevel har vi formået at opretholde produktionen og samtidig komme langt med at lære nye medarbejdere op.

Året der kommer

2017 bliver endnu et travlt år for Spillemyndigheden. - Vi skal fortsat holde øje med udviklingen på spilmarkedet, de nye spil og hvordan spilvirksomhederne agerer i markedet, og så er det vigtigt, at vi fortsætter den gode dialog med spiludbydere i Danmark og det værdifulde samarbejde vi har med alle vores interessenter, siger Birgitte Sand og fortsætter: - Vi vil stadig stædigt arbejde på at sikre, at det ulovlige marked bekæmpes, og at danskerne har et ordentligt, trygt og velreguleret spiludbud. I 2017 vil vi også fortsætte med at fortælle danskerne om vigtige elementer i spilreguleringen og forhåbentlig nå ud til endnu flere og øge vores synlighed. Vi håber blandt andet at komme ud på fx uddannelsesinstitutioner og i sportsklubber for at fortælle, hvad vi laver i forhold til at sikre et fair spilmarked, og hvad man som spiller bør vide om lovligt spiludbud og selvudlukkelse. På de indre linjer kommer det naturligvis til at handle rigtig meget om kompetenceopbygning og sikring af arbejdsglæde og trivsel.

Birgitte Sand ser lyst på Spillemyndighedens fremtid i Odense: - Selvom vi må anerkende, at de næste år naturligvis vil bære præg af vidensstab, er jeg fortrøstningsfuld og sikker på, at vi ved fælles hjælp og med støtte i vores værdier nok skal komme op på niveau igen.

OM SPILLEMYNDIGHEDEN

Spillemyndigheden er en styrelse under Skatteministeriet. Spillemyndigheden er ansvarlig for at sikre et ordentligt og reguleret spilmarked i Danmark, hvor spillere er beskyttet mod unfair og ulovligt spil.

Vores opgaver omfatter:

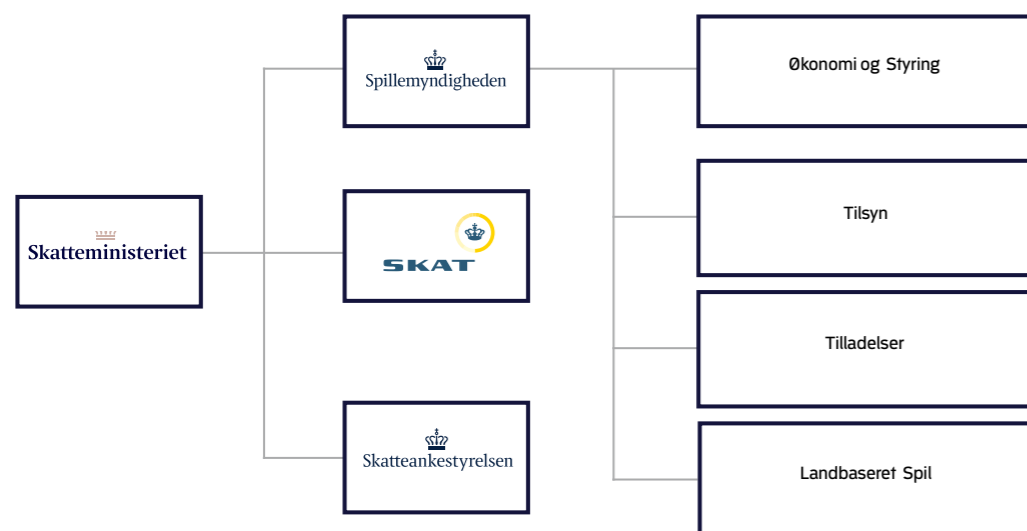
- Udstedelse og administration af tilladelser til Danske Lotteri Spil A/S, Det Danske Klasselotteri A/S, væddemål, onlinekasino, spilleautomater, landbaserede kasinoer, offentlige pokerturneringer og almenyttige lotterier
- Tilsyn og overvågning i forhold til spiludbydere og spilmarkedet
- Informationsvirksomhed og internationalt samarbejde

Vores medarbejderstab bestod i 2016 af 79 årsværk.

Kvinder:	43
Mænd:	36
< 25 år:	2
25-34 år:	21
35-44 år:	17
45-54 år:	20
55-64 år:	19

Organisation

Spillemyndigheden består af fire enheder; Økonomi og Styring, Tilladelser, Tilsyn samt Landbaseret Spil

Flytning

Som led i regeringens plan om udflytning af offentlige arbejdspladser flyttede Spillemyndigheden i slutningen af 2016 fra København V til Odense C. Den 12. december holdt vi officiel åbningsreception i nye lokaler i Englands-gade ved havnen i Odense. Blandt gæsterne var skatteminister Karsten Lauritzen, der holdt indvielsestale og klippede silkebånd over.

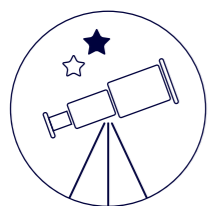

Det nye domicil

Spillemyndighedens nye domicil på 6. sal ved havnen i Odense C.

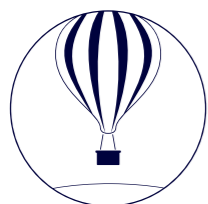
SPILLEMYNDIGHEDENS VÆRDIGRUNDLAG

Spillemyndigheden arbejder for et ansvarligt, fair og velreguleret spilmarked til gavn for spillere, spiludbydere og for samfundet. Åbenhed og dialog er kendetegnet for vores måde at arbejde på. Udviklingen og nye trends inden for spilverdenen stiller krav til vores ekspertise, og de mange spændende og udfordrende arbejdsområder går hånd i hånd med vores høje faglighed. Arbejdsglæde, nysgerrighed og engagement skaber de gode resultater.

VI ER FREMSYNEDE

Spillemyndigheden er på forkant med udviklingen og tør gå nye veje. Vi er åbne for nye vinkler i vores tilsyn og har en løbende dialog med vores interessenter. Spil er internationalt forankret, og det er derfor en forudsætning, at vi har et fokus på spiludviklingen i andre lande.

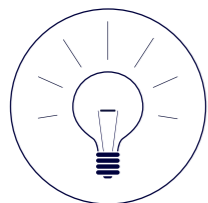
VI HAR HØJT TIL LOFTET

Spillemyndigheden har højt til loftet, hvilket betyder, at vi har plads til forskellighed og er åbne for nye idéer. Vi arbejder sammen og vægter trivsel og tillid højt. Respekt for hinanden er en vigtig forudsætning for måden, vi løser vores opgaver på.

VI ER KOMPETENTE

Spillemyndigheden sætter en ære i et kompetent tilsyn med spiludbydere. Vi har en professionel tilgang til vores arbejde og er eksperter på vores område. Vi bygger vores administration på høj faglighed og stort engagement.

VI SIKRER FAIRNESS

Spillemyndigheden tager ansvar for et velreguleret og fair spilmarked. Vi har fokus på at beskytte spillerne samt børn, unge og særligt udsatte. Vi lægger vægt på at informere og vejlede om rammerne for lovligt spil.

SPILLEMYNDIGHEDEN "UD AF HUSET"

Spillemyndigheden har i 2016 fortsat arbejdet på at blive mere synlige. Derfor deltog vi igen i både Folkemødet på Bornholm i juni og i Kulturnatten i København i oktober, samt afholdt branchedag for vores samarbejdspartnere.

Myter blev aflivet på Folkemødet

Det var anden gang, at Spillemyndigheden deltog i Folkemødet. Vi var med alle fire dage, og vores stand blev godt besøgt af interesserede gæster, herunder skatteminister Karsten Lauritzen. Mange kendte ikke Spillemyndigheden i forvejen, og det gav anledning til gode og interessante snakke om reglerne for at sælge spil og muligheden for at udelukke sig fra at kunne spille. Mange myter og fordomme om det liberaliserede spilmarked blev aflivet, når vi kunne fortælle, at der faktisk er en velfungerende spillelovgivning og en myndighed, som løbende holder øje med spiludbuddet, fx gennem vores tilsyn med data for solgte spil og vores kontrol med gevinstudbetalinger.

Især selvudelukkelsessystemet ROFUS vakte stor interesse hos de besøgende, som var glade for at høre, at vi som myndighed tager ansvar for at beskytte spillerne og tilbyder en løsning til dem, der synes, de spiller for meget og har brug for en udelukkelsesmulighed.

Der var også en del fokus på markedsføringen af spil, og om det er lovligt. Det førte til forklaringer om reglerne for markedsføring, vores konstante overvågning af spiludbydernes måde at markedsføre deres spil til danskerne på, og om vores gode samarbejde med Forbrugerombudsmanden.

Lottokugler hittede til Kulturnatten

Ved Kulturnatten i København var Spillemyndigheden med som en del af Skatteministeriets arrangement. Der var over 500 besøgende, og langt de fleste fandt også vej til vores stand, hvor man blandt andet kunne høre om det danske spilmarked, om ansvarligt spil og se, hvordan en spilleautomat fungerer. Særligt populært var det at kunne se og røre ved et sæt Lottokugler, der på et tidspunkt havde gjort en eller flere danskere til millionærer.

Branchedag om markedsføring og forbrugerbeskyttelse

En årlig tilbagevendende begivenhed er Spillemyndighedens branchedag, hvor vi samler samarbejdspartnere inden for spilbranchen til en dag med oplæg og diskussioner om aktuelle emner.

I 2016 var det tredje gang, der var branchedag, og over 80 deltagere var med på dagen, der havde emnerne markedsføring og forbrugerbeskyttelse på programmet. Blandt oplægsholderne var For-

brugerombudsmanden, der fortalte om aftalevilkår for forbrugerbeskyttelse og De Samvirkende Købmænd, der præsenterede en kampagne for salgsaldersgrænse på alkoholområdet. Center for Forbrugerrettigheder fortalte om den nye forbrugerklagelov og Spillemyndigheden holdt oplæg om de seneste tal på spilmarkedet, selvudlukkelsessystemet ROFUS og anvendelse af bonus på det danske spilmarked.

Dagen sluttede med en engageret paneldebat om salgsaldersgrænser på spilområdet. Her deltog Danske Lotteri Spil A/S, De Samvirkende Købmænd, Børnerådet, Dagbehandlingens Frederiksberg Centeret og Venstres forbrugerordfører.

FOKUSOMRÅDER

MATCHFIXING

HVIDVASK OG TERRORFINANSIERING

MARKEDSFØRING

INTERNATIONALT SAMARBEJDE

ANSVARLIGT SPIL

MATCHFIXING

Projekt ”Keep Crime Out Of Sport” og national platform

Spillemyndigheden deltog i 2016 i en række projekter på matchfixing-området. I efteråret handlede det især om ”Keep Crime Out Of Sport” (KCOOS), som er arrangeret af Europarådet. Projektet skal hjælpe med implementering af konventionen om manipulation af idrætskonkurrencer, som Danmark har underskrevet men endnu ikke ratificeret.

Projektet forventes afsluttet i 2017, hvor resultaterne blandt andet skal udmønte sig i en håndbog om etablering og drift af en national platform, der er et formaliseret myndighedssamarbejde forankret i Anti Doping Danmark (ADD) under Kulturministeriet. Udover Spillemyndigheden deltager blandt andet politiet og Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet (SØIK).

I tilknytning til den nationale platform er der oprettet et samarbejdsforum, der ud over ADD har deltagelse fra Spillemyndigheden, politiet, SØIK, Danish Online Gambling Association (DOGA), Danske Licens Spil A/S, Dansk Boldspil-Union (DBU) og Danmarks Idrætsforbund (DIF).

Projekt ”PreCrimBet”

Spillemyndigheden deltog også i projektet ”PreCrimBet”. Projektet er finansieret af EU-Kommissionen og har til formål at identificere og rette fokus på den kriminalitet, der kan være forbundet med væddemålsområdet, fx matchfixing, hvidvask mv.

Projektet skal assistere de nationale myndigheder i at beskytte integriteten på det nationale marked for sportsvæddemål. ”PreCrimBet” skal også skabe eller forstærke nationale netværk af offentlige og private interessenter, fx spiludbydere, spillemyndigheder, sportsorganisationer og relevante ministerier. I marts 2017 er Spillemyndigheden medarrangør af et seminar i Danmark, hvor de foreslåede anbefalinger fra projektet skal drøftes. ”PreCrimBet” forventes afsluttet i juni 2017 med et fælleseuropæisk seminar. Resultaterne offentliggøres i form af en hvidbog med anbefalinger på området.

Projekt ”Betmonialert”

Et tredje projekt, som Spillemyndigheden deltog i, var ”Betmonialert”, der fokuserer på de overvågnings- og advarselssystemer, som tilladelsesindehaverne bruger til at overvåge mistænkelige væddemålstransaktioner. ”Betmonialert” evaluerer de eksisterende overvågnings- og advarselssystemer, og det er hensigten, at evalueringen skal munde ud i anbefalinger til forbedringer af de eksisterende overvågningssystemer.

HVIDVASK OG TERRORFINANSIERING

På nuværende tidspunkt er det kun udbydere af landbaserede kasinoer og onlinekasino, der er omfattet af reglerne om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask af udbytte samt finansiering af terrorisme.

Implementering af det 4. hvidvaskdirektiv

Spillemyndigheden bidrog sammen med en række andre myndigheder i 2016 til implementeringen af det 4. hvidvaskdirektiv i dansk lovgivning. Det vil resultere i, at en ny hvidvasklov vil træde i kraft den 26. juni 2017. Den nye lov afløser de eksisterende hvidvaskregler i spillelovgivningen. Vi varetager hvidvasktilsynet på spilområdet, mens Finanstilsynet, Erhvervsstyrelsen, SKAT og Advokatsamfundet varetager tilsynet med øvrige personer og virksomheder omfattet af hvidvaskloven.

I modsætning til tidligere vil den nye lov som udgangspunkt omfatte alle spil, dog vil skatteministeren kunne undtage visse spilområder.

Styrket tilsyn med hvidvask

I slutningen af 2015 udarbejdede Spillemyndigheden en strategi for hvidvaskområdet for 2016 og 2017. Strategien fastlægger retningen for vores arbejde med forebyggelse af hvidvask og terrorfinansiering og har til formål at opnå et styrket hvidvasktilsyn og en øget efterlevelse af reglerne.

Strategien blev udmøntet i en række aktiviteter for både landbaserede kasinoer og onlinekasinoer. Den indeholdt blandt andet en gennemgang af tilladelsesindehavernes interne regler for hvidvask og en undersøgelse af, om overvågnings-, undersøgelses- og underretningspligten blev overholdt.

Dialog med tilladelsesindehavere

Vores løbende tilsyn med tilladelsesindehavere omfattet af hvidvaskreguleringen betød, at der i 2016 fortsat var fokus på vejledning både i konkrete sager og på de to årlige kontaktudvalgsmøder for henholdsvis landbaserede kasinoer og udbydere af onlinekasino.

For at skærpe fokus og understøtte regelefterlevelsen og samarbejdet besluttede Spillemyndigheden desuden at oprette et særskilt forum for de personer og virksomheder, som fremover vil være reguleret af den nye hvidvasklov og derfor vil have fælles interesser og informationsbehov specielt på hvidvaskområdet.

Deltagelse i arbejdsgrupper og FATF-besøg

Danmark (inkl. Grønland og Færøerne) er medlem af Financial Action Task Force (FATF), der er et

mellemstatsligt samarbejde om bekæmpelse af hvidvask, terrorfinansiering og spredning af masseødelæggelsesvåben. En del af FATFs opgave består i at udgive anbefalinger til, hvad medlemslandenes nationale lovgivning bør indeholde og forslag til handleplaner. En anden del af FATFs mission er kontinuerlig evaluering af, hvordan medlemslandene følger disse anbefalinger.

I 2016 begyndte FATF en evaluering af Danmark. Spillemyndigheden leverede i den forbindelse sammen med andre myndigheder information til FATF og deres assessorer om nationale risikovurderinger, nationalt samarbejde samt tilsyn. De andre myndigheder var Finanstilsynet, Erhvervsstyrelsen, Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet (SØIK), Advokatsamfundet, Politiets Efterretningstjeneste (PET), Justitsministeriet, Udenrigsministeriet og SKAT.

Vores opgave var blandt andet at redegøre for regler gældende for spiludbydere i Danmark, Grønland og Færøerne og for vores tilsyn med, om spiludbydere overholder reglerne.

Den foreløbige kulmination af arbejdet var FATFs besøg i november 2016. Her havde assessorerne mulighed for at interviewe tilsynsmyndighederne om de informationer, de havde modtaget fra Danmark i forbindelse med evalueringen. For Spillemyndigheden var det en positiv og lærerig oplevelse, og vi ser frem til evalueringens endelige resultat i 2017. Vi er overbeviste om, at vi vil få en række vigtige værktøjer til yderligere at styrke det fremtidige tilsyn på området.

HvidvaskForum

Spillemyndigheden deltager i HvidvaskForum, der er ansvarlig for at koordinere Danmarks indsats på hvidvaskområdet. Alle deltagere mødes som udgangspunkt tre gange årligt, og derudover afholdes møder efter behov.

HvidvaskForum består af Finanstilsynet, Erhvervsstyrelsen, SØIK, PET (med observatørstatus), Justitsministeriet, Udenrigsministeriet, Skatteministeriet, SKAT og Spillemyndigheden.

Samarbejde med udenlandske spillemyndigheder

Vi har løbende samarbejde med andre spillemyndigheder på området. Til det årlige møde i 2016 drøftede de nordiske spillemyndigheder blandt andet problemstillinger vedrørende implementeringen af det 4. hvidvaskdirektiv og FATF-evaluering.

Et besøg i september hos den britiske spillemyndighed (UK Gambling Commission) gav også anledning til blandt andet at drøfte det 4. hvidvaskdirektiv, FATF-evaluering, samt udøvelse af løbende tilsyn set fra begge myndigheders synspunkt.

MARKEDSFØRING

Markedsføring af spilprodukter er tilladelsesindehavernes kanal til spillerne, og i spillelovgivningen er der særlige regler for markedsføring på spilområdet. Det er derfor vigtigt for Spillemyndigheden, at vi har en god og stærk dialog med Forbrugerombudsmanden, som fører tilsyn med erhvervsdrivendes markedsføring i forhold til markedsføringsloven.

I 2016 fortsatte vi vores vigtige samarbejde med Forbrugerombudsmanden og mødtes til drøftelse af aktuelle emner på de halvårlige samarbejds møder.

Markedsføring af bonus

Et af vores fokusområder inden for markedsføring er at sikre, at tilladelsesindehavernes markedsføring af bonus foregår på en klar og tydelig måde. Derfor startede vi i slutningen af 2015 et projekt, som fortsatte ind i 2016, hvor vi gennemgik tilladelsesindehavernes markedsføring af bonus på egen hjemmeside. Flere tilladelsesindehavere havde ikke opfyldt kravet om oplysning af vilkår i forbindelse med bonustilbud. Vi valgte derfor at vejlede i særlig grad om reguleringen på området. Resultatet var tilfredsstillende, idet tilladelsesindehaverne tilpassede deres markedsføring efter vores vejledning. Kun en enkelt tilladelsesindehaver undlod at tilpasse sin markedsføring og blev derfor anmeldt til politiet for overtrædelse af spillelovgivningen.

Fokus på markedsføring i ansøgninger om fornyelse af tilladelse

Spillemyndigheden har igennem de sidste fem år, hvor spilmarkedet har været liberaliseret, erfaret, at markedsføringsområdet kræver konstant opmærksomhed. Da 16 tilladelsesindehavere i 2016 ansøgte om fornyelse af deres tilladelse til at udbyde væddemål og/eller onlinekasino, valgte vi derfor at sætte øget fokus på tilladelsesindehavernes markedsføringsprocedurer i genansøgningsprocessen. Dette gjorde vi dels for at styrke vores synlighed over for tilladelsesindehaverne i forhold til markedsføringsretlige problemstillinger og udfordringer, dels ønskede vi at sikre, at tilladelsesindehaverne i deres daglige drift har fokus på, at markedsføringen lever op til lovens formål om, at spil udbydes på en rimelig, ansvarlig og gennemsigelig måde. Vi stillede derfor krav om dokumentation for tilladelsesindehavernes procedurer for at sikre at spillelovgivningens regler om markedsføring vedrørende markedsføring blev (og bliver) overholdt. Et af kravene var dokumentation af, hvordan det sikres, at alle vilkår bliver oplyst i forbindelse med bonustilbud.

Nej tak til reklamer

Vi fik i 2016 lavet en løsning, som gør det muligt for onlinetilladelsesindehaverne at undgå at sende reklamer til selvudelukkede personer. Baggrunden var en oplevelse af gentagne sager om spillere, der

var utilfredse med at modtage markedsføringsmateriale fra spiludbydere, selvom de havde udelukket sig selv fra spil i ROFUS (Register Over Frivilligt Udelukkede Spillere).

ROFUS rummer nu en service, som gør det muligt for personer registreret i ROFUS at sige "nej tak" til spilreklamer og samtidig tillade spiludbydere at tjekke systemet for denne information. På den måde kan selvudelukkede personer undgå at få tilsendt spilreklamer fra de tilladelsesindehavere, som beslutter at lave en søgning i systemet.

FAKTA - MARKEDSFØRING AF BONUSSER

Et af formålene med spillelovgivningen er at beskytte spillere ved at sikre, at spil udbydes på en rimelig, ansvarlig og gennemsigelig måde. Ifølge bekendtgørelserne for væddemål og onlinekasino skal tilladelsesindehaverne sikre sig, at alle vilkår i forbindelse med markedsføringen af en bonus er oplyst på en klar og tydelig måde i umiddelbar tilknytning til tilbuddet. Herudover skal en spiller have minimum 60 dage til at opfylde disse vilkår. Endelig må der ikke gives tilbud om bonus til den enkelte spiller på vilkår, som adskiller sig fra tilbud givet til andre spillere.

Spillemyndigheden har udarbejdet en vejledning om vores fortolkning af bestemmelserne i forhold til markedsføring af bonustilbud i forskellige medier, såsom på hjemmesider, i sms'er og i radioreklamer.

INTERNATIONALT SAMARBEJDE

Spillemyndigheden priorerede fortsat det internationale samarbejde højt i 2016. Vi deltog i konferencer og arbejdsgrupper, og vi besøgte myndigheder og virksomheder for at øge vores viden om det internationale spilmarked og udviklingen på det tekniske og lovgivningsmæssige område. Ligesom tidligere år modtog vi desuden en række henvendelser fra udenlandske jurisdiktioner om alt lige fra overvågningssystem af spilleautomater, risikobaseret tilsyn og spildataanvendelse til almenyttige lotterier.

Spillemyndigheden deltager i EU-Kommissionens ekspertgruppe om spil, International Association of Gaming Regulators (IAGR) og Gaming Regulators European Forum (GREF). Desuden deltager vi i et fast nordisk samarbejde, ligesom vi har bilaterale samarbejdsaftaler med en række lande. Det er vores erfaring, at det internationale samarbejde i høj grad bidrager til lovliggørelse af spilmarkeder og dermed bekæmpelsen af ulovligt spiludbud på internationalt plan.

EU-Kommissionens ekspertgruppe vedrørende spil

Spillemyndigheden deltager sammen med Skatteministeriets departement i en EU-ekspertgruppe vedrørende onlinespiltiltjenester. Ekspertgruppen er nedsat af Kommissionen og har blandt andet til formål at udveksle erfaringer og eksempler på god praksis blandt de enkelte EU/EØS-medlemslande.

I ekspertgruppen afholdes der typisk møder hvert kvartal. Dagsordenen omfatter beskyttelse af forbrugere, hvidvask, matchfixing, tekniske krav samt krav til data fra spiludbydere. På møderne bidrager vi med vores erfaringer fra den danske delvise liberalisering af spilmarkedet. I 2016 holdt vi fx et indlæg om krav i forhold til rapportering af spildata for at bidrage til det igangværende arbejde med at skabe fælles anbefalinger inden for EU.

International Association of Gaming Regulators (IAGR)

IAGR tæller ca. 75 jurisdiktioner fordelt rundt om i verden. Spillemyndighedens direktør er bestyrelsesmedlem i IAGR, og er desuden formand for en arbejdsgruppe, der skal udarbejde en første global statistik for spilmarkedet baseret på informationer fra medlemslandene. Vores deltagelse i IAGR bidrager til effektivt at udbrede kendskabet til dansk spillelovgivning samtidig med, at vi opbygger og fastholder et effektivt netværk, som harmonerer med spiludbydernes internationale udbredelse og fremmer vores viden om den seneste udvikling både inden for spiludbud, spillelovgivning og administration af samme.

Gaming Regulators European Forum (GREF)

Spillemyndigheden er repræsenteret i bestyrelsen i GREF og deltog igen i 2016 i den årlige GREF-konference. Hovedemnerne på konferencen var lotterier, matchfixing, hvidvask og fantasy sports. Vi har i en årrække bidraget til GREFs statistik på spilområdet og deltaget i den arbejdsgruppe, som indhenter medlemslandenes frivillige statistikindberetninger.

Mangeårigt nordisk samarbejde

Vi deltager årligt i et nordisk direktørmøde, hvor relevante spillemner for de nordiske lande bliver diskuteret. I 2016 blev mødet afholdt i Norge, hvor debatten blandt andet omhandlede en nordisk benchmarking-rapport samt matchfixing i Norge. Som en pendant til det nordiske direktørmøde afholdes der også et nordisk møde på medarbejderniveau. I 2016 var Spillemyndigheden vært for mødet, hvor der blev talt om ansvarligt spil, markedsføring, ulovligt spil og implementeringen af det 4. hvidvaskdirektiv.

Aktiv deltagelse på konferencer

Spillemyndigheden deltager hvert år i en lang række konferencer i udlandet. Formålet er at møde branchen, andre spillemyndigheder, øge vidensniveauet på området og udbrede kendskabet til det regulerede danske spilmarked.

På konferencerne deltager vi ofte med oplæg eller i paneldebatter. I 2016 holdt vi fx oplæg om ansvarligt spil og opbygningen af den danske lovgivning på området. Vi bidrog også med tal fra det danske spilmarked. Vores deltagelse på konferencer er med til at gøre os synlige for vores tilladelsesindehavere og andre udbydere, ligesom det øger vores forståelse for de mange forskellige led i spilbranchen, og hvilke udfordringer der kan være.

ANSVARLIGT SPIL

En af Spillemyndighedens vigtigste opgaver er at sikre, at spil om penge foregår forsvarligt. Dette gør vi blandt andet via vores tilsyn med spilmarkedet, gennem vores Register Over Frivilligt Udelukkede Spillere (ROFUS) og inspireret af undersøgelser om spilafhængighed. I forbindelse med vores arbejde med ansvarligt spil har det en stor betydning for os, at vi har en god dialog med danske og udenlandske myndigheder, spilbranchen og behandlingscentre.

Undersøgelser om spilafhængighed

I 2016 blev der offentliggjort to undersøgelser om spilafhængighed finansieret af Skatteministeriet. SFI (Det Nationale Forskningscenter for Velfærd) stod bag rapporterne, der undersøgte spillevaner hos danskere fra 18-74 år og unge fra 12-17 år. Resultaterne var sammenlignelige med tilsvarende undersøgelser fra henholdsvis 2005 og 2007.

Færre spiller om penge

Ifølge rapporten "Pengespil og spilleproblemer i Danmark 2005-2016" var andelen af 18-74 årige, som har spillet om penge inden for det seneste år lavere i 2016 end i 2005. I 2005 var det 76 procent, mens det i 2016 var 63 procent. Omvendt viste rapporten, at lidt flere 18-74-årige havde en spiladfærd, der kan udvikle sig til at blive problematisk, og at det primært er mænd mellem 18 og 39 år, der er i risikozonen for at udvikle spilafhængighed.

I rapporten skønnede SFI desuden, at antallet af personer med egentlig spilafhængighed (ludomani) i 2016 var ca. 10.000. Tallet fra 2005 var ca. 6.000.

FAKTA - UNGE UNDER 18 ÅR

Det er ulovligt at udbyde spil om penge til unge under 18 år i Danmark. Dog må unge over 16 år godt købe almenyttige lotterier, Lotto og skrabespil.

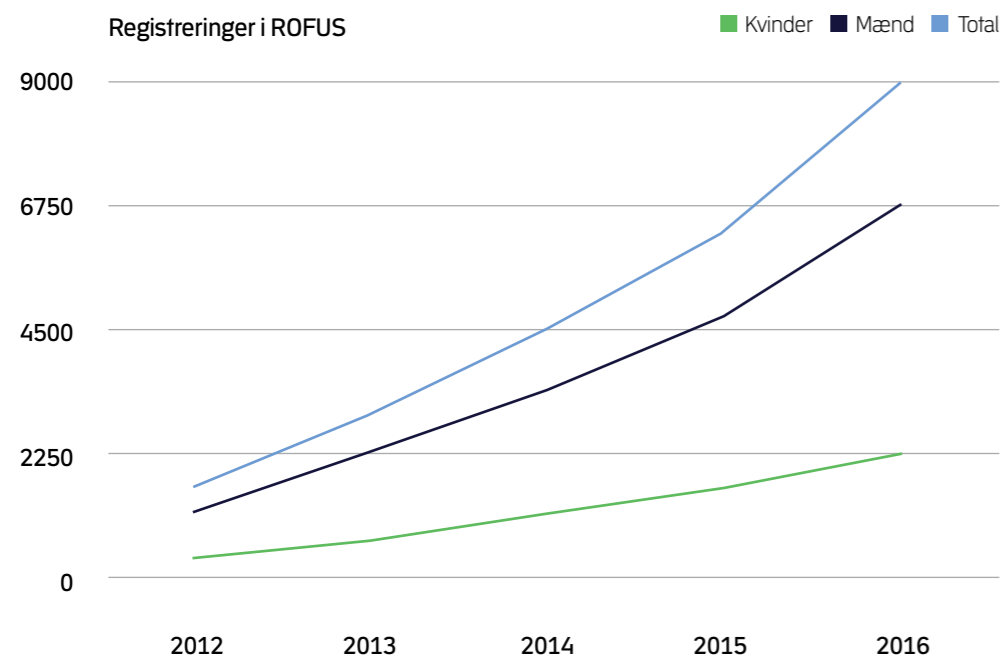
I 2016 havde Spillemyndigheden i vores tilsynsbesøg særligt fokus på om unge under 18 år havde adgang til at spille væddemålsspil i kiosker mv. I sommerperioden gennemførte vi derfor ekstraordinært 500 uanmeldte tilsynsbesøg. Der blev dog ikke fundet spillere under 18 år på de landbaserede spilsteder, vi besøgte.

Register Over Frivilligt Udelukkede Spillere (ROFUS)

Spillemyndigheden har siden 2012 administreret Register Over Frivilligt Udelukkede Spillere (ROFUS). I ROFUS har spillere mulighed for frivilligt at udelukke sig selv fra al online pengespil, udbudt af spiludbydere med tilladelse fra Spillemyndigheden. Spilleren kan vælge at udelukke sig selv midlertidigt i 24 timer, en måned, tre måneder, seks måneder eller vælge en endelig udelukkelse.

I 2016 nåede antallet af personer, der er registreret i ROFUS, op på ca. 9.000 personer. Dette er en stigning på lidt over 40 procent sammenlignet med 2015.

Antallet af registrerede personer i ROFUS steg med gennemsnitligt godt 210 personer pr. måned i 2016. I januar 2017 steg antallet af registrerede personer i ROFUS med godt 720 personer. Dette kan hænge sammen med, at vi i december 2016 og januar 2017 lancerede et TV-reklamespot for ROFUS.

ROFUS.nu – ny hjemmeside for ROFUS

I december 2016 lancerede vi hjemmesiden **ROFUS.nu** med alle nødvendige informationer om, hvordan man registrerer sig i selvudelukkelsessystemet. På hjemmesiden findes blandt andet en liste over de spiludbydere, man udelukkes fra og nyheder fra Spillemyndigheden om ROFUS og spilafhængighed. Desuden kan man se et TV-reklamespot for ROFUS.

ROFUS på TV

Mandag den 26. december 2016 begav Spillemyndigheden sig ud på et helt nyt område, da vores første TV-spot havde premiere på TV2 Danmark. TV-spottet, der har til formål at øge kendskabet til ROFUS og Spillemyndigheden, forvandler med humor og et glimt i øjet ROFUS-registeret til en person. Komiker Simon Jul spiller rollen som den venlige dørmand ROFUS, der hjælper spillere med at udelukke sig fra pengespil. TV-spottet blev positivt modtaget, både af medier og af vores interessenter i almindelighed.

TV-spot

Simon Jul spiller dørmanden, der hjælper dig med at styre dit spilforbrug.

www.ROFUS.nu

"MitSpil" - app med test og adgang til ROFUS

I november lancerede Spillemyndigheden sin første app - "MitSpil". Appen indeholder blandt andet en test, der giver en indikation af, om man har et balanceret spilforbrug, eller måske er på vej til at udvikle spilafhængighed. Via et par klik på sin smartphone kan spilleren udelukke sig selv fra onlinespil via ROFUS. Appen indeholder også en funktion, der hurtigt viser behandlingssteder i nærheden. Appen blev valgt som kommunikationskanal, fordi vi gerne vil kommunikere mere nutidigt med en bredere og gerne yngre målgruppe end hidtil.

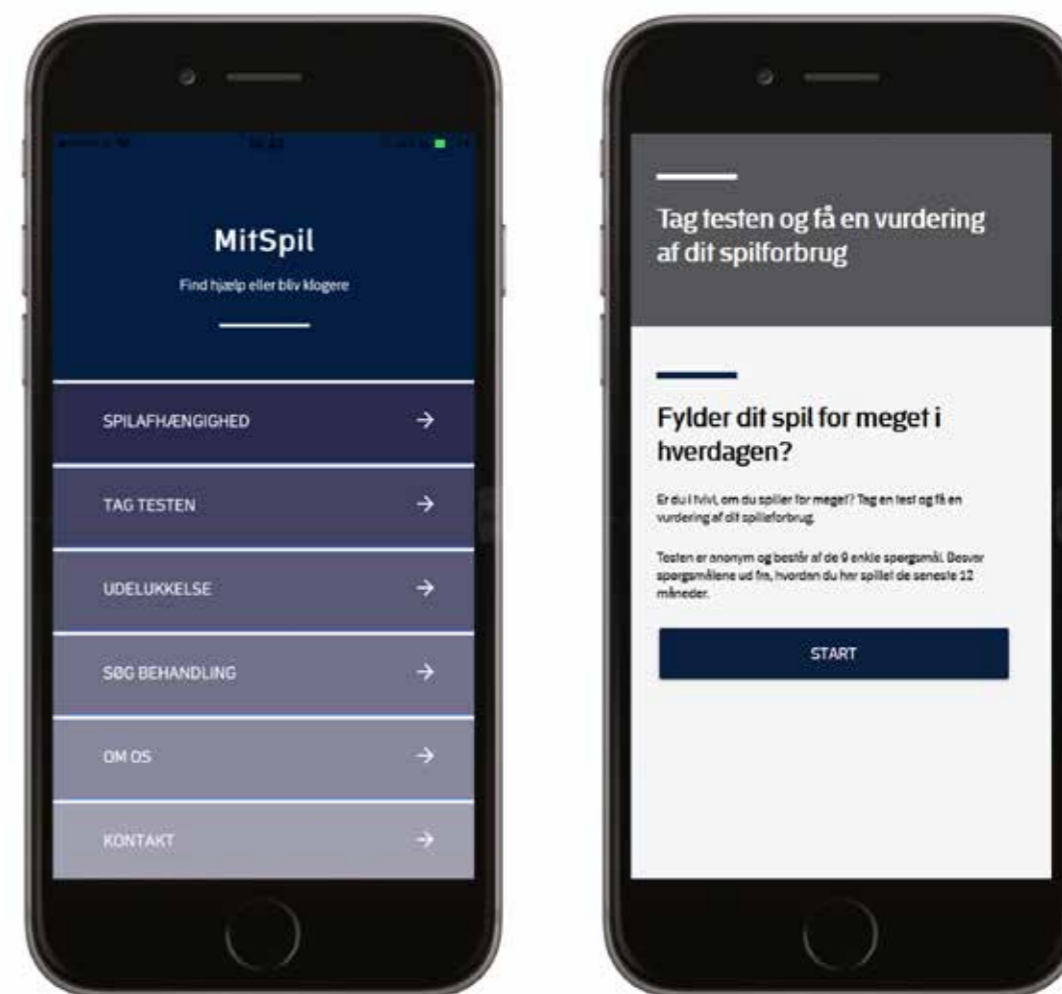
I løbet af 2017 opdateres appen med en funktion, hvor man kan registrere sine spil: hvad der er vundet, og hvad der er tabt. Dette skal give et overblik over ens spilforbrug, og vores hensigt er, at denne bevidsthed kan hjælpe eventuelle risikospillere til at få et mere balanceret spilforbrug. I løbet af de første tre måneder blev "MitSpil" downloadet ca. 500 gange.

Udvidelse af ROFUS til landbaserede kasinoer

Den 1. juli 2016 trådte en ny bekendtgørelse for landbaserede kasinoer i kraft. I den forbindelse har vi arbejdet på at udvide ROFUS, så brugere fremover også udelukker sig selv fra landbaserede kasinoer. For at sikre den bedst mulige tekniske løsning var Spillemyndigheden i dialog med kasinoerne. På samme måde som online spiludbydere konsulterer ROFUS, hver gang en spiller logger ind, vil de landbaserede kasinoer skulle foretage samme konsultation i ROFUS ved en gæsts ankomst til kasinoet.

International udveksling af viden og erfaringer

På internationalt plan deltog Spillemyndigheden i 2016 blandt andet med et oplæg på "European Conference on Gambling Studies and Policy Issues" - en stor, international konference om udviklingen inden for området hos de relevante udenlandske myndigheder og spilbranchen. På konferencen fortalte vi om vores gode erfaringer med ROFUS og de seneste danske undersøgelser om spilafhængighed. Vi deltog også i andre internationale konferencer om ansvarligt spil, og vi delte løbende vores erfaringer med ROFUS-systemet med andre landes spillemyndigheder.

MitSpil

Spillemyndighedens app MitSpil er blevet downloadet ca. 500 gange.

SPILOMRÅDER

ÅRET I TAL

ALMENNYTTIGE LOTTERIER

LOTTERIER

LANDBASEREDE KASINOER

OFFENTLIGE POKERTURNERINGER

SPILLEAUTOMATER

VÆDDEMÅL OG ONLINEKASINO

ÅRET I TAL*

Overordnet spiludvikling

Samlet set er spilforbruget i Danmark steget med 6 procent i 2016. Dette er en mindre stigning end i 2015 (der var på 8 procent), men der er stadig tale om en væsentlig stigning.

Spilforbruget opgøres som bruttospilindtægten (BSI), hvilket er spillerens indskud fratrukket gevinster. BSI udtrykker derfor, hvad spilleren reelt bruger på spil. Dog er der den særlige regel, at for spil, hvor udbyderne tager kommission (typisk poker, men det kunne også være yatzy eller væddemålsbørs), så er det kommissionen, der er BSI**.

Udviklingen i forbruget på de enkelte spiltyper er vist i Tabel 1. Tabellen omfatter kun spil hos udbydere med dansk tilladelse (inklusiv spil udbudt under monopolregler og regler om almennyttige lotterier). Som det ses er lotterier (monopol og almennyttigt) størst med en BSI på 3,1 mia. kr., derefter følger de liberaliserede kategorier væddemål (ekskl. hestespil, men inkl. spil på simulerede sportsbegivenheder), (fysiske) spilleautomater og onlinekasino (inkl. online spilleautomater). Til alle disse tal skal det bemærkes, at der ikke er korrigeret for inflation, lønudvikling eller lignende.

NOTE: Spillemyndigheden er, efter forbedrede opgørelsesmetoder, overgået fra at afrunde BSI-tal til 5 mio. kr. til at afrunde til 1 mio. kr. Der vil fortsat kunne ske justeringer i efterfølgende kvartaler – der kan fx ske efterindberetninger af afgifter. Det bemærkes, at alle tal fra 2015 og frem er opgjort igen - og afrundet efter det nye princip. Dette gælder for alle tal i hele kapitlet.

*I tabeller og figurer kan summen af enkeltelementerne afvige fra totalen som følge af afrunding. Kildeangivelserne dækker "de rå tal", som danner grundlag for beregninger foretaget af Spillemyndigheden.

**Det gør ikke nogen forskel, hvis kun danskere er med i spillet, men hvis der er spillere fra udlandet med, så er det mere præcist at sige, at BSI er udbydernes bruttoindtægt fra de danske spillere. Vinder danskerne mere end deres udenlandske modspillere er BSI større end hvad danskerne har spillet for – og omvendt hvis danskerne taber mere end deres udenlandske modstandere.

Tabel 1: Udvikling af bruttospilindtægt (BSI) (i mio. kr.)

	2013	2014	2015	2016
Alle regulerede spil	7.575	7.755	8.338	8.850
Lotterier	3.100	2.940	3.015	3.115
Spilleautomater	1.630	1.505	1.547	1.499
Væddemål	1.385	1.780	1.999	2.175
Onlinekasino	990	1.075	1.308	1.564
Landbaseret kasino	335	325	349	379
Hestevæddeløb	135	130	120	118

Kilde: Afgiftsangivelser, Danske Lotteri Spil A/S, Klasselotteriet A/S og diverse regnskaber fra almennyttige lotterier.

I Tabel 2 ses den relative udvikling inden for hver spiltype. Der var også i 2016 en særlig markant stigning inden for onlinekasino. I 2016 var den på 20 procent.

BSI for væddemål steg også væsentligt, men stigningen på 9 procent dækker over en relativ stor stigning i første halvdel af 2015, hvorefter BSI har ligget relativt konstant. Udviklingen af BSI for spilleautomater faldt med 3 procent, hvilket modsvarer stigningen i 2015. Lotterierne voksede med 3 procent - samme relative stigning som i 2015. Hestevæddeløb (som er et monopolspil) faldt på ny i BSI, men i 2016 dog alene med 2 procent.

Tabel 2: Årlig relativ vækst i bruttopspilleindtægt (BSI)

	2013	2014	2015	2016
Alle regulerede spil	1%	2%	8%	6%
Lotterier	-1%	-5%	3%	3%
Spilleautomater	-10%	-8%	3%	-3%
Væddemål	18%	29%	12%	9%
Onlinekasino	14%	9%	22%	20%
Landbaseret kasino	-3%	-3%	7%	9%
Hestevæddeløb	-7%	-4%	-8%	-2%

Kilde: Afgiftsangivelser, Danske Lotteri Spil A/S, Klasselotteriet A/S og diverse regnskaber fra almennyttige lotterier.

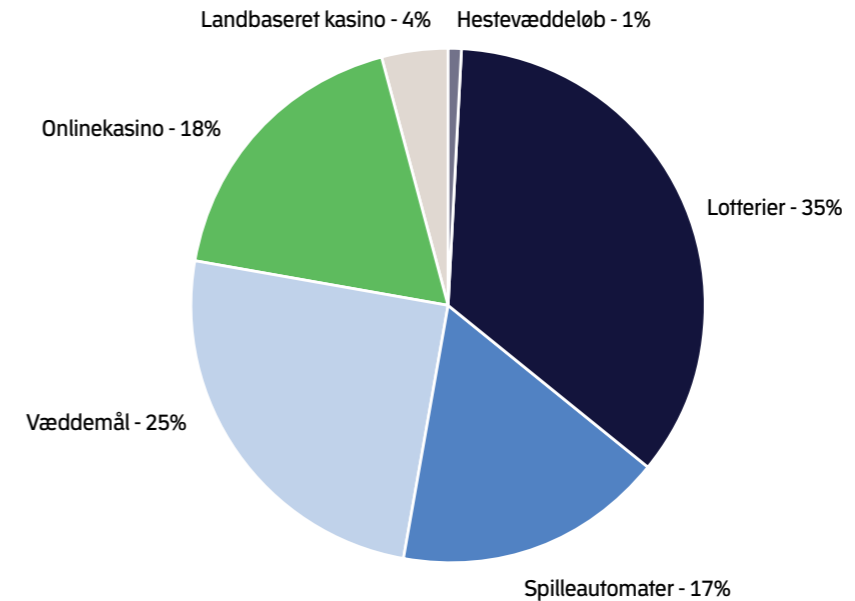
I Tabel 3 ses de enkelte spiltypers markedsandele (vægtet efter BSI) – og i Figur 1 ses andelen grafisk for 2016. Der er ikke sket nogen væsentlige forskydninger i forhold til 2015. Lotterierne faldt med et enkelt procentpoint, og væddemål voksede med et enkelt procentpoint. Der er flyttet 2 procentpoint fra spilleautomater til onlinekasino – og det viser sig (jf. Tabel 9), at onlinekasinos vækst er drevet af online spilleautomater. Spiltypernes markedsandele i 2016 er også vist i Figur 1.

Tabel 3: De enkelte spiltypers markedsandel - vægtet efter BSI

	2013	2014	2015	2016
Lotterier	41%	38%	36%	35%
Spilleautomater	22%	19%	19%	17%
Væddemål	18%	23%	24%	25%
Onlinekasino	13%	14%	16%	18%
Landbaseret kasino	4%	4%	4%	4%
Hestevæddeløb	2%	2%	1%	1%

Kilde: Afgiftsangivelser, Danske Lotteri Spil A/S, Klasselotteriet A/S og diverse regnskaber fra almennyttige lotterier.

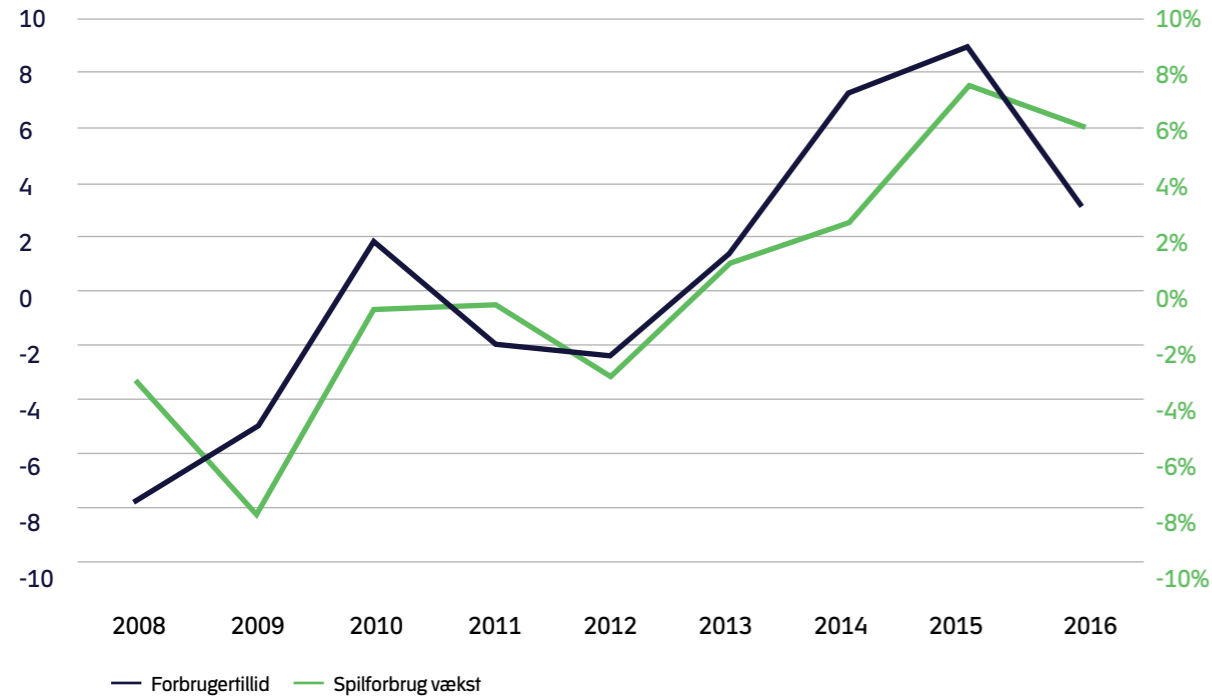
Figur 1: De enkelte spiltypers markedsandel i 2016

Kilde: Afgiftsangivelser, Danske Lotteri Spil A/S, Klasselotteriet A/S og diverse regnskaber fra almennyttige lotterier.

I Figur 2 er vist væksten af det samlede spilforbrug og forbrugertilliden. I 2015 nåede forbrugertilliden højder, der ikke var set siden 2006. Samtidig voksede spilforbruget markant. Det interessante er imidlertid, at korrelationen går så langt tilbage – og det bemærkes at både forbrugertilliden og væksten i spilforbrug (altså ikke selve spilforbruget) faldt i 2016. Spilforbruget er samlet set vokset med 6 procent, hvilket er noget lavere end sidste år, hvor stigningen var 8 procent (se Tabel 2).

Figur 2: Årlig relativ vækst i spilforbrug* og forbrugertillidsindikatoren**

Kilde: Afgiftsangivelser, Danske Lotteri Spil A/S, Klasselotteriet A/S og diverse regnskaber fra almennyttige lotterier. Danmarks Statistik.

*Mere præcist: BSI. I beregning af væksten omkring år 2012, er der korrigeret for springet i de officielle BSI-tal der skyldes at en del af markedet, der var ureguleret, kom ind under det regulerede marked.(i mio. kr).

**Groft sagt er indikatoren positiv hvis forbrugeren ser positivt på egen og samfundets økonomi og er negativ i det modsatte tilfælde.

Lotterier

Lotterier er i Danmark underlagt monopol. Monopolet indehaves af Danske Lotteri Spil A/S (et datterselskab af Danske Spil A/S) samt de 3 klasselotterier: Klasselotteriet, Almindeligt Dansk Vare- og Industrierlotteri (Varelotteriet) og Landbrugslotteriet. Undtaget for monopolen er almennyttige lotterier. I Tabel 4 ses andelen af det samlede lotterispil (vægtet efter BSI) som de forskellige typer har. Spillene udbudt af Danske Lotteri Spil A/S (DLO) er inddelt i flere kategorier.

De mere traditionelle lottospil (inkl. Joker og Eurojackpot) er langt de største og er vokset med ca. 5 procent i 2016 – og udgør nu 69 procent af det samlede lotterimarked. Blandt de øvrige spiltyper fylder skrabespil 8 procent af det samlede lotterimarked, mens de øvrige DLO-spil er godt 3 procent. De almennyttige lotterier ligger uforandret på 9 procent af BSI for lotterier. I det hele taget er ændringerne meget små på lotterimarkedet. Bingos fald fra 2 procent til 1 procent ser voldsomt ud, men dette var et fald på 2 mio. kr., der, kombineret med at det samlede marked er vokset med 3 procent, gør, at Bingos andel denne gang rundes ned til 1 procent. Tilsvarende nedrundes klasselotteriernes andel denne gang til 10 procent.

Tabel 4: BSI (i mio. kr.) for forskellige lotterityper – og andel af samlet BSI for lotteri

	2014		2015		2016	
	BSI	Andel	BSI	Andel	BSI	Andel
Lotterier inkl. Joker og Eurojackpot	1.975	67%	2.049	68%	2.151	69%
Skrabespil	275	9%	264	9%	258	8%
Keno	45	2%	54	2%	60	2%
Bingo inkl. Boxen	50	2%	48	2%	46	1%
Klasselotteriernes	315	11%	320	11%	320	10%
Almennyttige lotterier	280	10%	280	9%	280	9%

Kilde: Danske Lotteri Spil A/S, Klasselotteriet A/S og diverse regnskaber fra almennyttige lotterier. Note: Der indgår skøn i tallene vedr. klasselotteriernes og almennyttige lotterier.

Væddemål og onlinekasino

Væddemål og onlinekasino blev begge dele fuldt liberaliseret (dvs. der er ikke nogen begrænsning på antallet af tilladelser der kan udstedes) pr. 1. januar 2012. Der kan søges tilladelse særskilt eller til begge dele samlet.

Af Tabel 2 fremgår det, at begge markeder er vokset betydeligt i alle årene inden liberaliseringen - laveste årlige vækstrate for begge spilområder har været 9 procent. Væddemål voksede klart hurtigst i 2013 og 2014 (hvh. 18 procent og 29 procent årligt), mens onlinekasino voksede hurtigst i 2015 og 2016 (hvh. 22 procent og 20 procent årligt).

Udvikling for væddemål

I Tabel 5 ses udviklingen i omsætning (altså indskud) for væddemål* i alle kvartaler siden liberaliseringen. Bemærk at ændringen ikke er regnet ift. samme kvartal året før, men derimod ift. det foregående kvartal. Der var stor vækst i 2. kvartal. Det skyldes formentlig EM i fodbold. Bemærk at der var lignende vækstrater i 2. kvartal i slutrundeårene 2012 og 2014 – men ikke i de slutrundefrie år. Den kvartalsvise opgørelse betyder, at faldet i 3. kvartal blot betyder, at niveauet kom tilbage til (lidt over) niveauet fra 1. kvartal.

Tabel 5: Relativ vækst i omsætningen af væddemål**

	2012	2013	2014	2015	2016
1. kvartal		0%	1%	-2%	7%
2. kvartal	21%	0%	15%	8%	15%
3. kvartal	-10%	16%	3%	-12%	-13%
4. kvartal	26%	14%	21%	19%	1%

Kilde: Afgiftsangivelser fra samtlige tilladelsesindehavere.

*Overalt hvor væddemål er omtalt inkluderer det ikke hestespil, hundespil og lokale puljevæddemål som fx på duer eller cykelbane.

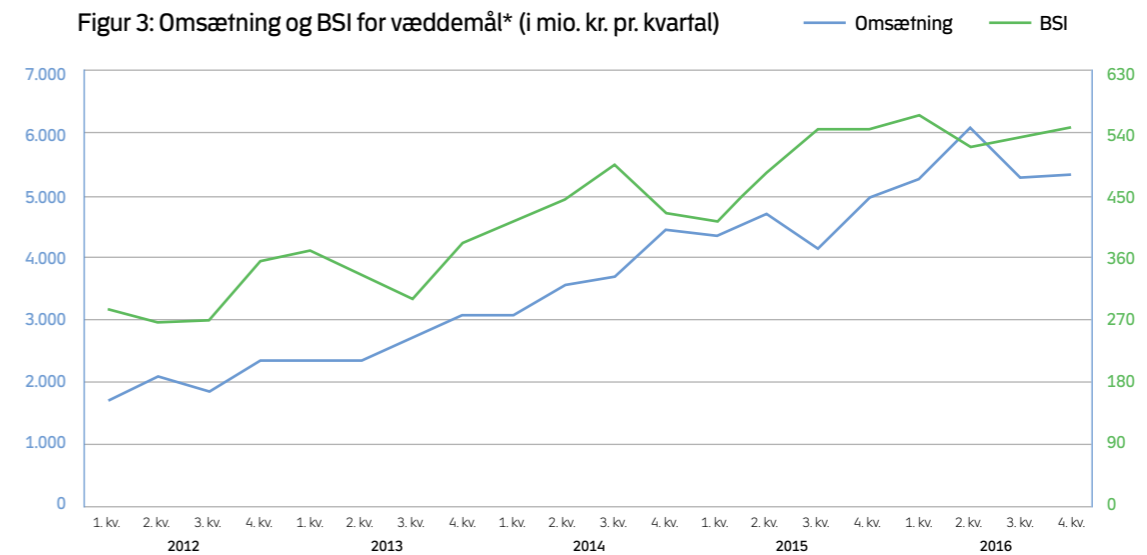
**Ift. forudgående kvartal. Ekskl. spil med kommission..

Figur 3 er omsætning og BSI sat ind i samme graf (bemærk de forskellige akser). De vokser nogenlunde i takt (det ville være helt i takt hvis tilbagebetalingsandelen var konstant).

I andet kvartal af 2016 vokser omsætningen dog markant samtidig med, at BSI aftager.

Den øgede omsætning skyldes, som nævnt før, sandsynligvis EM i fodbold, men til gengæld aftog udbydernes indtjening (BSI). I 3. kvartal skete der en normalisering. Omsætningen faldt igen, og BSI voksede – trods faldet i omsætning.

Figur 3: Omsætning og BSI for væddemål* (i mio. kr. pr. kvartal)

Kilde: Afgiftsangivelser fra samtlige tilladelsesindehavere.

*Ekskl. spil med kommission.

I Tabel 6 ses tilbagebetalingsandelen (samlede gevinster divideret med samlede indskud)*.

Den viser dermed, at hver gang spillerne i 2016 spillede for 100 kr., fik de (i gennemsnit) 90,1 kr. tilbage. På årsbasis ses ikke så store udsving som grafen i Figur 3 viste. Til gengæld ses en langsom, men stabil, stigning i tilbagebetalingsandelen, hvilket formentligt skyldes forøget konkurrence.

Tabel 6: Tilbagebetalingsandel for væddemål (ekskl. spil med kommission)

2012	2013	2014	2015	2016
85,3%	86,7%	88,0%	89,0%	90,1%

Kilde: Afgiftsangivelser fra samtlige tilladelsesindehavere.

Fra 2016 har Spillemyndigheden opgjort fordelingen af væddemål mellem landbaseret (altså forhandlere) og online. Som det ses ligger fordelingen meget stabilt – og knapt to tredjedele af BSI stammer fra onlinespil. Det ser ud til, at det meste af det ekstra spil ved EM i fodbold foregik online.

Tabel 7: Væddemål efter salgskanal, andel af BSI**

2016	Landbaseret	Online
1. Kvartal	36,5%	63,5%
2. Kvartal	34,5%	65,5%
3. Kvartal	35,5%	64,5%
4. Kvartal	35,5%	64,5%

Kilde: Indberetninger af spildata fra samtlige tilladelsesindehavere – bortset fra indtægtsbegrænsede tilladelsesindehavere.

*Tilbagebetalingsandelen omtales nogle gange som tilbagebetalingsprocenten – men så bør den for 2016 hedde 90,1 i stedet for 90,1 procent - og så bliver formelen mere indviklet.

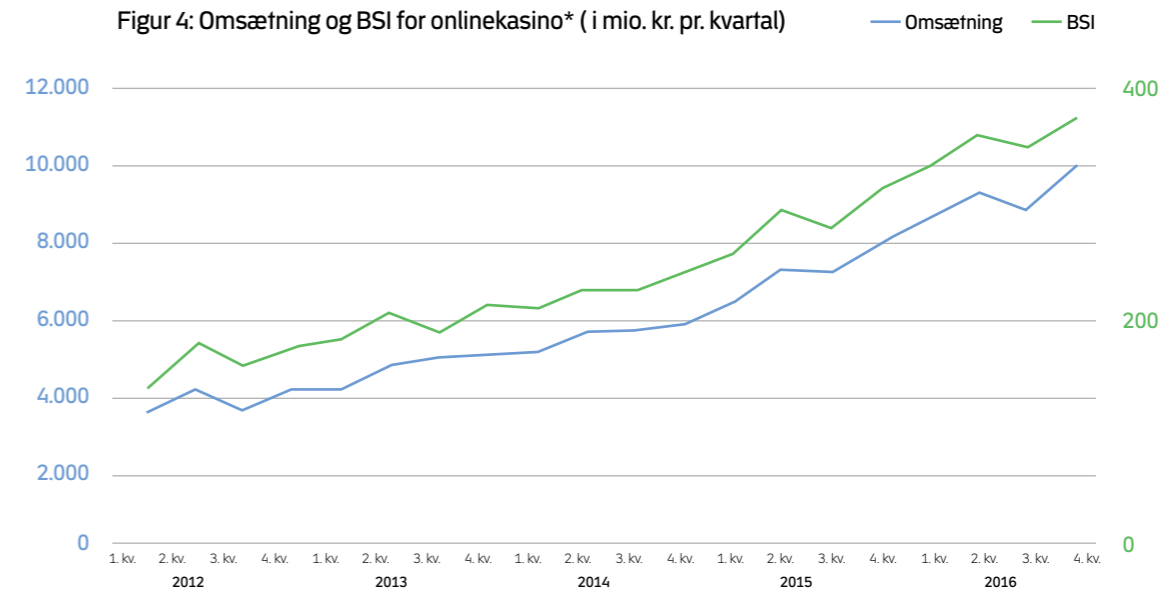
**Tallene er afrundet til 0,5 procentpoint.

Tallene for væddemål indeholder både fastoddsspil (hvor spilleren på forhånd kan regne sin gevinst ud) og puljespil (hvor spillerens gevinst afhænger af, hvordan de andre spillere har klaret sig). Væddemålsbørs, hvor spillerne betaler kommission, indgår generelt i beregning af BSI, men ikke i omsætningen. Derfor indgår væddemålsbørs hverken i Figur 3 (hvor BSI og omsætning ses sammen) eller i Tabel 6 hvor tilbagebetalingsandelen fremgik.

Udvikling for onlinekasino

I Figur 4 er omsætning og BSI for onlinekasino sat ind i samme graf (bemærk de forskellige akser). I lighed med væddemål (Figur 3) indeholder denne graf kun BSI og Omsætning for spillene uden kommission. For onlinekasino er spil med kommission dog en større del af markedet (se Tabel 9), fordi det blandt andet dækker pokerspil, hvor udbyderne tager kommission og spillerne spiller om de resterende indskud (hvad enten det er PokerCash, hvor man kan forlade bordet og tage sine penge eller Pokerturneringer, hvor man spiller indtil en enkelt spiller har vundet, og indskuddene fordeles til præmier efter en forudbestemt nøgle). Trods årets samlede stigning på 20 procent (med kommissionsspillene), var der et lille fald i 3. kvartal.

Figur 4: Omsætning og BSI for onlinekasino* (i mio. kr. pr. kvartal)

Kilde: Afgiftsindberetninger for samtlige tilladelsesindehavere.

*Ekskl. spil med kommission.

Omsætningen og BSI for onlinekasino udvikler sig parallelt jf. figur 4. Det betyder, at tilbagebetalingsandelen er meget tæt på at være konstant og faktisk har den været 96 procent (afrundet til helt procenttal) i samtlige kvartaler siden liberaliseringen. I Tabel 8 er vist den årlige tilbagebetalingsandel. Der har været en svagt stigende tendens, men i 2016 var den 96,1 procent for andet år i træk.

Tabel 8: Tilbagebetalingsandel for onlinekasino (ekskl. spil med kommission)

2012	2013	2014	2015	2016
95,8%	95,8%	96,0%	96,1%	96,1%

Kilde: Afgiftsindberetninger for samtlige tilladelsesindehavere.

Fra 2016 har Spillemyndigheden opdelt statistikken i de mest populære spillemønstre (og øvrige). Statistikken for årets 4 kvartaler kan ses i Tabel 9. "Poker" indeholder alt spil med kommission. Det betyder, at andre Multiplayer spil (fx Yatzy) er med, hvis der betales kommission til udbyderen, og spillerne spiller om resten af det samlede indskud. Det betyder også, at pokerspil mod en maskine (såkaldt Videopoker) ikke er med. Videopoker er med i "øvrige".

Årets vækst på 20 procent er drevet af online spilleautomater, der er vokset endnu hurtigere end det samlede onlinekasino marked, idet automaternes markedsandel er vokset med 4 procentpoint (svarende til ca. 6 procent) i løbet af året til nu 72 procent af markedet. "Poker" (altså kommissionsspillene) er faldet med 3 procentpoint (svarende til ca. 25 procent) og er også faldet i absolutte tal, fra 42 mio. kr. i 1. kvartal til 36 mio. kr. i 4. kvartal. Det sker efter at "poker" i 3. kvartal havde laveste BSI siden liberaliseringen – med 34 mio. kr. Om væksten i 4. kvartal er udtryk for, at udviklingen er vendt, er det nok for tidligt at spå om.

Tabel 9: Onlinekasino fordelt efter spillemønstre (vægtet efter BSI)

2016	Online automater	"Poker"	Roulette	Black Jack	Øvrige
1. kvartal	68%	12%	6%	5%	9%
2. kvartal	68%	10%	6%	5%	11%
3. kvartal	70%	9%	6%	6%	9%
4. kvartal	72%	9%	5%	5%	10%

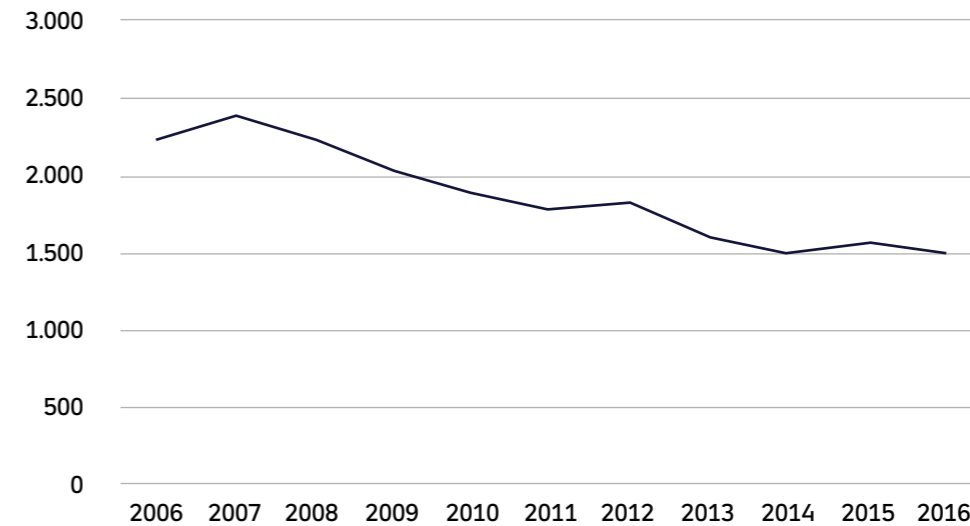
Kilde: Indberetninger af spildata fra samtlige tilladelsesindehavere – eneste undtagelser er multiplayer spil uden kommission og indtægtsbegrænsede tilladelsesindehavere.

Spilleautomater

Den 31. december 2016 var der ca. 26.000 gevinstgivende spilleautomater i brug i Danmark. Automaterne er opstillet i spillehaller og restaurationer og har ligget meget stabilt på 25.000-27.000 siden 2006.

I 2007 udgjorde BSI fra restaurationer næsten 30 procent af BSI fra spilleautomater, mens de øvrige godt 70 procent af BSI kom fra spillehaller. I 2016 bidrog restauranterne kun med 22 procent af BSI. Siden 2011 er restauranternes BSI faldet med 29 procent og spillehallerne med 16 procent. Dermed ikke være sagt at faldet skyldes liberaliseringen i 2012. BSI var begyndt at falde allerede efter 2007, og spilleautomaterne konkurrerer antageligvis mod et øget udbud af online underholdning i hjemmene – ikke kun spil. I Figur 5 ses den årlige BSI for spilleautomater. I 2016 var der et lille fald. Det skete efter en lille stigning i 2015, og alt i alt ser det ud til, at markedet har stabiliseret sig siden 2014.

Figur 5: Årlig BSI for spilleautomater (i mio. kr.)

Kilde: Afgiftsindberetninger fra samtlige tilladelsesindehavere.

Landbaserede kasinoer

I Danmark er der 7 landbaserede kasinoer. De er placeret i København, Helsingør, Odense, Vejle, Aarhus, Aalborg og DFDS-færgen Pearl Seaways, der sejler mellem København og Oslo. 2016 gav rekord (for de sidste 4 år) med en vækst i BSI på 9 procent. I Tabel 10 ses kvartalsvis BSI for de seneste år. Det er værd at notere at 22 mio. kr. af den samlede stigning på 30 mio. kr. fra 2015 til 2016 kom i 1. kvartal, eller sagt på en anden måde: årets rimeligt store stigning skyldtes, at 1. kvartal kom på omgangshøjde med årets øvrige kvartaler.

Tabel 10: Kvartalsvis BSI for landbaserede kasinoer (i mio. kr.)

	2013	2014	2015	2016
1. kvartal	85	75	74	96
2. kvartal	80	85	99	97
3. kvartal	85	80	89	93
4. kvartal	85	85	87	94
I Alt	335	325	349	379

Kilde: Afgiftsindberetninger fra samtlige tilladelsesindehavere.

ALMENNYTTIGE LOTTERIER

Almennyttige lotterier dækker mange forskellige typer af lotterier. Det kan fx være bingo, banko, tombola, traditionelle lodsedler, skrabelodder og nøglelotterier. Kravet til almenyttige lotterier er, at hele overskuddet, som mindst skal udgøre 35 procent af salgssummen, går til velgørenhed eller andre almenyttige formål. Almennyttige lotterier er den eneste form for lotterier, der må afholdes af andre end monopolselskaberne (Danske Lotteri Spil A/S, Det Danske Klasselotteri A/S, Varelotteriet samt Landbrugslotteriet).

Antal anmeldelser og tilladelser til at afholde almenyttige lotterier

	2014	2015	2016
Anmeldelser	985	985	941
Tilladelser	675	675	681

Almennyttige lotterier med en samlet salgssum på 20.000 kr. eller derover skal søge om en tilladelse. Afholder man et almenyttigt lotteri med en salgssum på under 20.000 kr., kan man i visse tilfælde nøjes med at anmelde lotteriet til Spillemyndigheden, inden man afholder det.

I 2016 udstedte Spillemyndigheden 681 tilladelser til almenyttige lotterier og modtog 941 anmeldelser. Niveauet for tilladelser var uændret i forhold til 2014 og 2015, hvor der i begge år blev udstedt 675 tilladelser. Antallet af anmeldte lotterier steg en smule i forhold til 2015, hvor der var 916 anmeldelser.

Oprettelse af kontaktudvalg

For at styrke dialogen og samarbejdet med udbydere af almenyttige lotterier etablerede Spillemyndigheden i 2016 et kontaktudvalg på området. Formålet med udvalget er blandt andet at give udbydere mulighed for at drøfte idéer og forslag til forbedringer af de aktiviteter, som Spillemyndigheden i sin administration målretter til foreningerne. Desuden kan begge parter på møderne orientere om nye tiltag og drøfte markedsudviklingen. Kontaktudvalget mødes fast to gange om året.

Kontaktudvalget er bredt sammensat af repræsentanter fra ISOBRØ (Indsamlingsorganisationernes Brancheorganisation), SIFA (Samvirkende Idrætsforeninger Aalborg, der udbyder TV-bingo), de største foreninger, der udbyder almenyttige lotterier samt repræsentanter fra Spillemyndigheden.

Lovgivningen på området

Efter en lovændring den 1. juli 2016 blev det præciseret, at det ikke er tilladt at afholde almenyttige lotterier som klasselotterier. Ændringen omfatter almenyttige lotterier, som kræver tilladelse fra Spillemyndigheden, almenyttige lotterier, som skal anmeldes til Spillemyndigheden, og almenyttige lotterier, som kan udbydes uden tilladelse eller uden forudgående anmeldelse.

LOTTERIER

Udbuddet af lotteri i Danmark er underlagt et monopol. Det betyder, at lotterier alene kan udbydes af de to monopolselskaber Danske Lotteri Spil A/S og Det Danske Klasselotteri A/S. Spillemyndigheden fører tilsyn med begge selskaber og afholder faste kontaktudvalgsmøder, hvor der drøftes aktuelle emner af betydning for deres respektive tilladelser.

Danske Lotteri Spil A/S

I løbet af 2016 håndterede Spillemyndigheden en række ansøgninger om tilladelse til nye spil eller ændringer til eksisterende spil, hvor skrabetilbud udgjorde langt den største del.

Opdaterede oplysninger på 4.500 spilbestyrere

Butikker, der ønsker at forhandle Danske Lotteri Spil A/S' produkter (fx skrabetilbud og Lotto), skal have en spilbestyrer, som er godkendt af Spillemyndigheden.

Spillemyndigheden gennemførte i løbet af året et tematisk tilsyn for at sikre, at oplysningerne på alle spilbestyrere for Danske Lotteri Spil A/S var opdaterede. Det var et stort projekt for såvel Danske Lotteri Spil A/S som Spillemyndigheden, da det drejede sig om knap 4.500 spilbestyrere.

Sikring af valide data

Spillemyndigheden modtager løbende data vedrørende de spil, som udbydes af Danske Lotteri Spil A/S, på samme måde som vi modtager data fra det liberale marked. I løbet af 2016 samarbejdede vi med Danske Lotteri Spil A/S om at sikre valide data i en form, så flere kontroller fremadrettet kan automatiseres, og ressourcerne kan anvendes til flere tematiske tilsyn. Dette arbejde fortsætter og forventes afsluttet i løbet af 2017.

Certificering

I løbet af 2016 implementerede vi et certificeringsprogram for lotterispil, der i lighed med modellen for de liberaliserede onlinespil sikrer, at spilsystemerne lever op til lovens krav, også inden for det tekniske område.

Det Danske Klasselotteri A/S

Det Danske Klasselotteri A/S udbyder klasselotteri med trækninger en gang om måneden. Spillemyndighedens tilsyn med Det Danske Klasselotteri A/S foregår blandt andet ved at overvære og godkende de månedlige lodtrækninger. Derudover foretager vi et risikobaseret tilsyn med kontrol af spildata, gennemfører prøvetrækninger af lotterier og foretager stikprøvevis kontrol af større præmier. Disse opgaver blev også gennemført i 2016.

FAKTA - SPILBESTYRER

Hvad er en spilbestyrer?

Alle forhandlere af spil skal have en godkendt spilbestyrer i butikken. Det er spilbestyrerens opgave at sikre, at alle ansatte, der sælger spil, kender til og overholder reglerne i spilleloven. Man kan kun være spilbestyrer ét sted.

Hvem kan blive spilbestyrer?

For at en person kan blive spilbestyrer, skal personen først godkendes af Spillemyndigheden. Betingelserne for at blive godkendt er, at personen er fyldt 21 år, ikke er under værgemål eller under samværgemål, og at personen ikke er dømt for et strafbart forhold, der begrunder nærliggende fare for misbrug af adgangen til at arbejde med spil. Spilbestyreren kan ikke blive godkendt, hvis spilbestyreren eller andre, der kan udøve en bestemmende indflydelse på spilbestyrerens arbejde, har udvist en sådan adfærd, at der er grund til at antage, at spilstedet ikke vil blive drevet på forsvarlig måde.

LANDBASEREDE KASINOER

Ny bekendtgørelse og tilsynsform

Som led i omlægningen af tilsynet for de landbaserede kasinoer trådte en ny bekendtgørelse på området i kraft den 1. juli 2016. Bekendtgørelsen kom i forlængelse af de mindre ændringer, der blev foretaget i 2015, hvor kravet om, at der skulle være en uafhængig kontrollant ansat af Spillemyndigheden til stede i hele kasinoets åbningstid, blev ophævet. Som delvis erstatning for den offentlige kontrollant er der med den nye bekendtgørelse indført andre kontrolforanstaltninger, herunder et krav om, at kasinoet skal have et betryggende egenkontrolprogram, som skal sikre, at kasinoerne overholder spillelovgivningen.

Egenkontrolprogrammet skal bestå af en skriftlig beskrivelse af kasinoets faste interne regler og procedurer. Der er også indført krav om, at mindst to af kasinoets ansatte skal varetage de opgaver, som den offentlige kontrollant tidligere varetog, ligesom der er sket en udvidelse af kasinoernes forpligtelse til at foretage videoovervågning. Der er således nu krav om overvågning af alle optællinger, transaktioner og selve spilafviklingen.

Fremover er tilsynsbesøg som udgangspunkt et basistilsyn, som kan suppleres med tematiske tilsyn. Baggrunden for spontane tilsynsbesøg vil oftest være anmeldelser eller opfølgning på et tidligere besøg.

Ændret gebyrstruktur og indførelse af gebyrtrappe

Hidtil har de landbaserede kasinoer betalt et gebyr til Spillemyndigheden, som svarede til den udgift, der var til tilsynet med det enkelte kasino. Med den nye type kasinotilsyn er gebyrstrukturen i spilleloven ændret fra den 1. juli 2016. Nu betaler kasinoerne et årligt gebyr, der følger det enkelte kasinos bruttospileindtægt.

Den ændrede gebyrstruktur omfatter indførelse af en gebyrtrappe, hvorefter gebyrerne beregnes og opkræves på samme måde som årsgebyrerne på området for væddemål og onlinekasino. Gebyrerne skal svare til de faktiske omkostninger for Spillemyndighedens tilsyn og sagsbehandling.

FAKTA - TILLADELSE TIL LANDBASERET KASINO

Det er Spillemyndigheden, der giver tilladelse til oprettelse og drift af landbaserede kasinoer i Danmark. Tilladelse gives for indtil 10 år ad gangen. Der er i dag givet tilladelse til syv landbaserede kasinoer. Kasinoerne ligger i København, Helsingør, Odense, Vejle, Aarhus, Aalborg og ombord på Oslo-færgen Pearl Seaways DFDS.

Gebyrskalaen

Spilleindtægtens størrelse	Gebyr (2016-niveau)
Under 10 mio. kr.	150.000 kr.
10 mio. kr. indtil 20 mio. kr.	300.000 kr.
20 mio. kr. indtil 50 mio. kr.	450.000 kr.
50 mio. kr. indtil 100 mio. kr.	750.000 kr.
100 mio. kr. og derover	1.250.000 kr.

Selvudelukkelse

Det er Spillemyndighedens opgave at sikre, at spil om penge foregår ansvarligt og at beskytte udsatte personer mod at udvikle afhængighed af spil. Derfor indeholder den nye bekendtgørelse mulighed for, at spillere kan udelukke sig selv fra de landbaserede kasinoer på samme måde, som man kan for onlinespil. Fremover vil personer, som registrerer sig i Spillemyndighedens Register Over Frivilligt Udelukkede Spillere (ROFUS), nu også blive udelukket for adgang til de landbaserede kasinoer i Danmark. Det er også muligt at udelukke sig selv fra et landbaseret kasino i kasinoets eget selvudelukkelsesregister enten midlertidigt eller endeligt.

Udbud af nye kasinotilladelser

Tilladelse til drift af et landbaseret kasino bliver udstedt af Spillemyndigheden. Når en tilladelse udløber, skal den i udbud på ny. Der er et begrænset antal tilladelser til landbaserede kasinoer, men regeringen kan beslutte, om der skal gives mulighed for udbud af yderligere tilladelser.

Ultimo 2016 offentliggjorde Spillemyndigheden udbuddet af tre nye kasinotilladelser. De tre tilladelser kan gives til lands eller til danske skibe i rutefart. Desuden udbydes en tilladelse til et landbaseret kasino i Nordsjælland og et i København. Det er første gang, siden Spillemyndigheden overtog kasinoområdet i 2011, at der offentliggøres et udbud for landbaserede kasinoer.

OFFENTLIGE POKERTURNERINGER

Personer, selskaber og foreninger kan ansøge Spillemyndigheden om bevilling til at arrangere offentlige pokerturneringer om begrænsede pengebeløb. I 2016 blev maksimumbeløbet på indskuddet til den enkelte turnering hævet fra 300 kr. til 400 kr. Bevillingen gælder for afvikling af en pokerturnering på en bestemt adresse og som udgangspunkt for to år ad gangen.

Ændring af loven

Den 1. januar 2016 trådte en række ændringer i kraft i lov om offentligt hasardspil i turneringsform. Reglerne gav blandt andet mulighed for at afholde flere turneringer samt for at lade sponsorpræmier indgå i turneringspuljen og for at afholde ranglisteturneringer. Der er en øvre grænse for turneringspuljens størrelse på 20.000 kr. (maksimalt 25.000 kr., hvis der også er sponsorpræmier.)

Det er vores indtryk, at de nye muligheder er blevet benyttet af dem, der har en bevilling til at arrangere offentlige pokerturneringer.

Bevillinger og tilsyn

Før Spillemyndigheden udsteder en bevilling, vurderer vi, om spilstedet vil være egnet til afholdelse af offentlige pokerturneringer. I vurderingen indgår blandt andet en høring af det lokale politi om ordens- og sikkerhedsmæssige forhold på det pågældende sted.

Ved udgangen af 2016 var der udstedt 31 gældende bevillinger.

Udstedte bevillinger

2012	2013	2014	2015	2016
53	31	31	14	25

Vi foretog i forbindelse med vores tilsyn i 2016 fem servicebesøg og seks tilsynsbesøg.

FAKTA - OFFENTLIGE POKERTURNERINGER

Unge under 18 år må hverken deltage eller befinde sig i lokaler, når pokerturneringer afholdes. En turnering må afvikles, når der er mindst otte deltagere, som alle har betalt deres indskud forud for turneringsstart.

SPILLEAUTOMATER

Spillemyndigheden udsteder tilladelse til og fører tilsyn med gevinstgivende spilleautomater opstillet i restaurationer med alkoholbevilling (højest tre spilleautomater) samt i spillehaller.

Vi behandlede i løbet af 2016 ca. 1.700 sager om tilladelse til opstilling og drift af gevinstgivende spilleautomater (ansøgninger, ophør, udvidelse). Vi behandlede desuden 475 ansøgninger om godkendelse af bestyrere til at drive spilleautomater.

	2013	2014	2015	2016
Antal sager om tilladelse	1.500	1.600	1.600	1.700
Antal sager om bestyrere til at drive spilleautomater	585	530	445	475

Den 31. december 2016 var ca. 26.000 spilleautomater i drift.

	2013	2014	2015	2016
Antal spilsteder i alt	3.225	2.960	2.800	2.750
Antal spillehaller	1.275	1.210	1.175	1.145
Antal restaurationer m/alkoholbevilling	1.950	1.750	1.625	1.605
Antal tilladelsesindehavere	410	400	380	360
Antal lokalegodkendelser	450	400	430	390

Tilsyn med spilleautomater

Vores tilsyn med gevinstgivende spilleautomater omfatter service- og tilsynsbesøg på spilstederne og administrativ kontrol af gebyrbetalingen. Vi foretog således 157 servicebesøg, mere end 2000 tilsynsbesøg og 286 gebyrkontroller i løbet af 2016.

	2013	2014	2015	2016
Antal tilsynsbesøg	2.250	2.100	2.202	2.051
Antal gebyrkontroller	200	340	316	286
Efteropkrævninger af gebyr i mio. kr.	1,5	2,0	1,8	3,0*

*Efter en ændring af vores tilsyn i 2016 udsøges manglende angivet årsgebyr pr. 31. januar allerede i februar måned, hvorfor udsøgningen indeholder flere opstillere end tidligere år.

Ny lovgivning

Den 1. januar 2016 trådte følgende ændringer i kraft for spilleautomatområdet:

Reglerne for maksimum indskud for gevinstgivende spilleautomater i spillehaller og restaurationer blev ændret fra 0,50 kr. til 1 kr., og maksimum gevinst blev ændret fra 300 kr. til 600 kr.

Spillemyndigheden kan tilbagekalde en tilladelse, hvis tilladelsesindehaveren groft eller gentagne gange ikke har angivet gebyrer for gevinstgivende spilleautomater.

En bestyrer skal forud for sin tiltrædelse godkendes af Spillemyndigheden.

Fra den 1. juli 2016 trådte der desuden nye regler i kraft i forhold til åbningstiderne i spillehaller med gevinstgivende spilleautomater. Ændringen betød, at spillehaller med gevinstgivende spilleautomater skal holde lukket fra kl. 24.00 til 07.00.

Natlukning i spillehaller

For at følge op på, om de nye regler for natlukning blev overholdt, besøgte Spillemyndigheden 58 spillehaller mellem kl. 24.00 og 07.00 i perioden fra den 1. juli til den 31. december 2016. Besøgene blev foretaget først på natten og tidligt om morgenen og medførte, at 13 sager blev sendt til intern vurdering hos Spillemyndighedens jurister.

De spillehaller, som fik uanmeldt besøg, blev dels valgt på baggrund af anmeldelser samt via Spillemyndighedens overvågningssystem, hvor man time for time kan se om, der bliver spillet på automaterne. Vores overvågningssystem er en stor hjælp i arbejdet med at føre tilsyn med, om spillehallerne overholder de nye natlukningsregler.

I 2017 vil vi fortsat have fokus på, om spillehallerne overholder natlukningen.

Mange spilleautomater er ikke korrekt plomberede

En af Spillemyndighedens opgaver er at sikre, at de ca. 26.000 opstillede gevinstgivende spilleautomater i Danmark er korrekt plomberede. Plomberingen af spilleautomater gør, at udbud af spil via spilleautomater sker på en rimelig og ansvarlig måde for spillerne. Samtidig mindskes risikoen for manipulation med automaterne. Derfor besøgte Spillemyndigheden i 2. kvartal 242 af de steder, hvor der er opstillet gevinstgivende spilleautomater.

Tilladelsesindehaverne var blevet varslet om tilsynsbesøgene 14 dage før Spillemyndigheden kom på tilsyn. Alligevel blev et større antal sager sendt til intern vurdering hos Spillemyndighedens jurister, da plomberingen på automat og topspil ikke var korrekte. Flere sager blev sendt videre til politiet.

Straffesager

I 2016 blev 57 sager anmeldt til politiet efter, at vi på et tilsynsbesøg konstaterede en overtrædelse af spillelovgivningen. I tre sager assisterede vi politiet i deres arbejde.

	2013	2014	2015	2016
Antal anmeldte sager og sager, hvor vi har assisteret politiet	35	30	23	60

Grunden til den store stigning i antallet af anmeldelsessager i 2016 er blandt andet, at vi ændrede vores praksis. En spilleautomat, topspil eller teknisk installation, der er i brug med en brudt plombering, bliver fremover sendt til intern vurdering hos Spillemyndighedens jurister med mulighed for politianmeldelse ved første konstaterede tilfælde.

Kontaktudvalg sikrer god dialog

For at sikre en god dialog med branchen har Spillemyndigheden et kontaktudvalg med repræsentanter fra Dansk Automatbrancheforening og andre relevante parter på området. Kontaktudvalget mødes to gange om året, og på møderne drøftes relevante og aktuelle emner inden for spilleautomatbranchen. I 2016 var det blandt andet straffesager, plombeprojektet og de nye regler for natlukning, der var højt på dagsordenen.

Samarbejde med politiet

Spillemyndigheden har et konstruktivt samarbejde med politiet om håndtering af ulovlige spilsteder. Hvert år – også i 2016 – oplever vi sager, hvor vi deltager i ransagninger og assisterer politiet, når de beslutter at beslaglægge automater.

VÆDDEMÅL OG ONLINEKASINO

I 2016 tog vi hul på det femte år med den nye spillelov. Spillemyndigheden fører løbende tilsyn med området og havde i 2016 fokus på fornyelse af de eksisterende femårige tilladelser, som udløb ved årsskiftet.

Fornyelse af tilladelser

En stor del af de femårige tilladelser til at udbyde væddemål og onlinekasino udløb den 31. december 2016. Vi udarbejdede derfor en ny ansøgningsblanket til fornyelse af tilladelser samt en tilhørende vejledning. Vi modtog ansøgninger fra 16 tilladelsesindehavere ud af 18. Én tilladelsesindehaver valgte ikke at ansøge om fornyelse, og én tilladelsesindehaver fusionerede med en anden tilladelsesindehaver. Af de 16 ansøgere søgte én om fornyelse af tilladelse til udbud af væddemål, otte om fornyelse af tilladelse til udbud af onlinekasino og syv om fornyelse af tilladelse til udbud af både væddemål og onlinekasino.

I behandlingen af de indsendte ansøgninger havde vi en konstruktiv korrespondance med ansøgerne og oplevede generelt et godt samarbejde med ansøgerne om de ting, der skulle drøftes. Processen afdækkede nogle få problemstillinger, som vi naturligt tager med os i vores fremtidige samarbejde med tilladelsesindehaverne.

I december fik alle 16 ansøgere udstedt en ny tilladelse, som gælder fra den 1. januar 2017. Dog var en enkelt af tilladelserne begrænset til ét år, da der var visse betingelser, der ikke var opfyldt.

FAKTA - DET KOSTER EN TILLADELSE TIL AT UDBYDE VÆDDEMÅL OG ONLINEKASINO

- Udbud af enten væddemål eller onlinekasino: 261.800 kr.
 - Udbud af både væddemål og onlinekasino: 366.500 kr.
 - Udbud af indtægtsbegrænsede tilladelser af maksimalt 1 års varighed: 52.400 kr.
(Bruttospilleindtægten (spilleindsats fratrukket gevinster) må ikke overstige 1 mio. kr.)
-

Væddemål på sportsbegivenheder forbeholdt udøvere under 18 år

Efter at have konstateret, at nogle tilladelsesindehavere havde udbudt væddemål på sportsbegivenheder, der er forbeholdt deltagere under 18 år, igangsatte vi i 2016 et tilsynsprojekt på området. Projektet indebar partshøring af de pågældende tilladelsesindehavere og blev afsluttet med et brev til samtlige tilladelsesindehavere, hvor vi gjorde opmærksom på, at udbud af væddemål på sportsbegivenheder forbeholdt unge under 18 år ikke er tilladt.

FAKTA

Væddemål er spil, hvor deltagerne gætter på udfaldet af en fremtidig begivenhed. Væddemål kan også omfatte andet end udfaldet af sportsbegivenheder, eksempelvis hvem der vinder præsidentvalget i USA.

Onlinekasinospil er eksempelvis roulette, black jack, baccarat, punto banco, poker og spil på gevinstgivende spilleautomater. Udover de traditionelle kasinospil omfatter begrebet også de såkaldte kombinationsspil, som er spil, der afgøres af en kombination af tilfældighed og færdighed. Spil, der enten afgøres alene ved tilfældighed, som fx lotterier, eller alene ved færdighed, er ikke omfattet.

Tilladelsesindehavere*

2016	Onlinekasino	Væddemål
Antal ansøgninger til 5-årige tilladelser, herunder ændringer af 1-årige tilladelser til 5-årige	3	3
Antal ansøgninger om fornyelse af 5-årige tilladelser	15	8
Ophørte tilladelser	4	2
Antal aktive tilladelser ultimo 2016	25	14

Ny gebyrstruktur

Den 1. juli 2016 blev der indført en ny gebyrtrappe for væddemål og onlinekasino. Dette medførte, at tilladelsesindehavere med størst bruttopilleindtægt (BSI) kommer til at betale mere i gebyr. Samtidig sænkes gebyret for tilladelsesindehavere med en BSI på under 100 mio. kr.

Årsgebyr for udbud af væddemål og onlinekasino (fra den 1. juli 2016)

Spilleindtægts størrelse	Gebyr 2016
Under 5 mio. kr.	52.400 kr.
5 mio. kr. indtil 10 mio. kr.	130.900 kr.
10 mio. kr. indtil 25 mio. kr.	235.600 kr.
25 mio. kr. indtil 50 mio. kr.	471.200 kr.
50 mio. kr. indtil 100 mio. kr.	837.600 kr.
100 mio. kr. indtil 200 mio. kr.	1.570.500 kr.
200 mio. kr. indtil 500 mio. kr.	2.617.500 kr.
500 mio. kr. og derover	4.711.500 kr.

De udbydere af onlinekasino, der havde tilladelse ved årsskiftet, havde følgende størrelse i 2016*

Antal tilladelser	BSI
8	Under 5 mio. kr.
1	5 mio. kr. til 10 mio. kr.
6	10 mio. kr. til 25 mio. kr.
1	25 mio. kr. til 50 mio. kr.
5	50 mio. kr. til 100 mio. kr.
3	100 mio. kr. til 200 mio. kr.
0	200 mio. kr. til 500 mio. kr.
1	500 mio. kr. eller derover.

De udbydere af væddemål, der havde tilladelse ved årsskiftet, havde følgende størrelse i 2016*

Antal tilladelser	BSI
3	Under 5 mio. kr.
1	5 mio. kr. til 10 mio. kr.
2	10 mio. kr. til 25 mio. kr.
3	25 mio. kr. til 50 mio. kr.
1	50 mio. kr. til 100 mio. kr.
2	100 mio. kr. til 200 mio. kr.
0	200 mio. kr. til 500 mio. kr.
2	500 mio. kr. eller derover.

*Ekskl. indtægtsbegrænsede tilladelser.

Indtægtsbegrænsede og omsætningsbegrænsede tilladelser

I løbet af 2016 havde vi 11 tilladelsesindehavere med en indtægtsbegrænset tilladelse til onlinekasino og væddemål. Tallet dækker over seks udbydere af onlinekasino, hvoraf tre er traditionelle onlinekasinospil, og tre er SMS-gættekonkurrencer. De resterende fem udbydere væddemål.

I 2016 blev det i forbindelse med en lovændring muligt at ansøge om en omsætningsbegrænset tilladelse. Den nye tilladelse er målrettet udbud af puljevæddemål som eksempelvis managerspil. Der kan ikke udbydes onlinekasino med denne tilladelse. Den omsætningsbegrænsede tilladelse kan gives for et år. Tilladelsesindehaveren må have en maksimal omsætning på 5 mio. kr. og maksimalt tilbyde en tilbagebetalingsprocent på 20 procent.

Kontaktudvalg debatterede blandt andet ROFUS og hvidvask

For at sikre en god dialog med branchen har Spillemyndigheden etableret et kontaktudvalg med de godt 20 spiludbydere med tilladelse til at udbyde væddemål og onlinekasino. Kontaktudvalget mødes to gange om året. Møderne foregår på engelsk, og i 2016 drøftede kontaktudvalget især de nye funktioner i ROFUS, hvidvasklovgivningen, udviklingen på spilmarkedet og de meldinger, der kom fra arbejdet i EU-ekspertgruppen.

Overvågning af det ulovlige onlinespilmarked

Som en del af vores generelle tilsyn overvåger Spillemyndigheden løbende det ulovlige onlinespilmarked. Vi har siden 2012 haft et samarbejde med SKAT, som ved hjælp af software har mulighed for at finde potentielt ulovlige hjemmesider ud fra en række opstillede kriterier.

I 2016 var resultatet af en søgning 246 potentielt ulovlige hjemmesider.

Status	Antal	Procent
Med dansk tilladelse		
Tilladelsesindehavere	7	3
Uden dansk tilladelse		
Overtrædelse til nærmere vurdering	85	35
Intet ulovligt konstateret	133	54
Irrelevant i forhold til spil/Hjemmesiden findes ikke	4	1
Misbrug af Spillemyndighedens mærke	17	7
Total	246	100

En problemstilling, som ikke har været set så markant tidligere, var misbrug af Spillemyndighedens mærkningsordning. Tilladelsesindehavere bruger vores mærkningsordning til at vise spillerne, at de har en dansk tilladelse. På 17 hjemmesider fandt vi misbrug af mærkningsordningen, dvs. situationer, hvor andre end tilladelsesindehavere anvendte mærket. I de tilfælde, hvor Spillemyndigheden kom i kontakt med ejerne af hjemmesiderne, blev mærkerne fjernet.

Fokus på skin betting

Spillemyndigheden havde i 2016 fokus på ulovligt udbud af spil, hvor virtuelle genstande bruges som indskud i væddemål, lotterier eller møntindkast, såkaldt "skin betting". Vi behandlede flere konkrete sager af denne type, hvorefter spiludbuddet stoppede på vores opfordring. Vi havde desuden løbende erfaringsudveksling om problemstillingen med spillemyndigheder i andre lande.

Udover den målrettede søgning modtager Spillemyndigheden også anmeldelser om ulovligt spil. I forbindelse med vores løbende overvågning opdager vi også selv hjemmesider, som skal undersøges nærmere. Dette har i nogle tilfælde medført en henstilling.

Oversigt over antallet af anmeldelser og henstillinger, siden onlinespilmarkedet blev åbnet i 2012:

	Antal udsøgte hjemmesider	Anmeldelser	Henstillinger	Internetblokeringer
2012	180	71	46	20
2013	7	73	23	0
2014	280	122	12	5
2015	-	74	40	0
2016	246	76	21	0
I alt	713	416	142	25

Ud af 25 blokerede hjemmesider har 12 valgt at følge vores henstilling, hvorfor blokeringen er blevet ophævet for disse. De resterende 13 hjemmesider er fortsat blokeret.

FAKTA - SKINS

Et skin er en virtuel genstand som kan anvendes i et online computerspil som fx Counter Strike Global Offensive eller DOTA2. Skins kan have en værdi fra få kr. til langt over 10.000 kr. Grunden til det øgede fokus på skin betting fra Spillemyndighedens side er, at det ikke er lovligt i Danmark.